

# BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 SZERDA május 12

132. szám

M megjelenik minden reggel, ünnepek után és hétfőn délelőtt  
Telefon: Kiadóhivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10, 8-52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Zmaj Jovin trg 3. szám (Minerva-palota)  
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lolbach-palota)

## Világos beszéd

A parlament tegnapi ülésén dr. Kraft István, a német párt vezetője precizizálta a jugoszláviai nemzetiségek kívánságait. Mi azt kívánjuk, mondotta, hogy olyan jogaink legyenek a közoktatásban, amilyen Magyarországon volt a szerbeknek.

Pribicevics Szvetozár, a volt közoktatásügyi miniszter ezzel szemben precizizálta a másik álláspontot, amelyet nem tekinthetünk Pribicevics egyéni állásfoglalásának, mert hiszen a parlament szerb tagjai közül senki egy szóval sem utasította vissza. Pribicevics a német párt vezetőjének kívánságát sietett nyomban visszautasítani s kijelentette arra, amit Kraft kért:

— Azokat nem fogják megkapni!

Ez világos beszéd. Ne legyenek hiú reményeink. Mi nem juthatunk azokhoz a jogokhoz, amelyek a régi Magyarország megadott a szerbségnek.

... Emlékezzünk régi évekről...

Nem kell visszamennünk a messze múltba, elég csupán a háborút közvetlenül megelőző évekre s a békekötés rendelkezéseinek indoklására gondolnunk. Az európai sajtó s Európa közvéleménye visszhangzott a magyar elnyomás elleni panaszoktól. Nem lehetett egy újságot kézbevenni, amely Béctől északra, vagy Beogradtól délre jelent meg, amelyben ne lett volna feljajdulás az ellen, hogy Magyarország a közoktatásban is mennyire elnyomja a nemzetiségeket. Apponyi nyelvredelete mint a szüklátó-körü, bornirt nemzetiségi üldözés iskolapéldája szerepelt minden újságban. Pribicevics maga is nem egyszer panaszkodott nyilatkozatokban és újságcikkekben az ellen, hogy az iskolát a magyarok a nemzeti üldözés eszközéül használják. S most, amikor a jugoszláviai nemzetiségek a jogoknak azt a mértékét kerik, amennyit a szerbek élveztek, Pribicevics siet kijelenteni, hogy azt nem fogják megkapni.

Értsük meg egymást, mi nem azt mondjuk, hogy a nemzetiségeknek aranyéletük volt a régi Magyarországon, azonban mi mégis megelégednénk annyi joggal, akkora szabadsággal, amekkorára nekik volt.

A régi Magyarországot nemzetiségi politikája miatt a világ szégyenpadjára ültették s a békeszerződések nem egy rendelkezést magyarázta meg az aródiium, ami Magyarországra nemzetiségi politikája miatt háruult. Pedig nem tudunk rá példát, hogy Magyarországon előfordult volna, hogy olyan államférfiu, akinek elvei szerint igazodott az

ország politikája, azt felelte volna a jogok minimumát kérő nemzetiségeknek:

— Azt nem fogják megkapni!

A politikusnak nem muszáj következetesnek lenni s mi nem akarjuk az 1926-os Pribicevics Szvetozárnak fejére olvasni, amit az 1913-as, vagy 1914-es Pribi-

csevics Szvetozár irt vagy mondott. Azt a kérdést azonban mégis fel kell vetnünk, hogy vállalja-e Pribicevics Európa és a világ közvéleménye előtt a felelősséget azért, hogy az elnyomó, a nemzetiségeket üldöző Magyarország annyi jogot adott meg a közoktatásban a nemzetiségek-

nek, amennyit a demokratikus Jugoszlávia nem adhat meg a maga nemzetiségeinek?

Az állóbol kalapács lett s az új kalapács nemcsak azt mondja, hogy őt nem is ütötték olyan nagyon, hanem azt is fennen hirdeti, hogy ő sokkal nagyobbakat üt.

## Már hatmillió munkás sztrájkol Angliában

Meghiusultak a békekisérletek — A szakszervezetek visszautasították a kormány javaslatát — Újabb munkáskategóriák csatlakoztak a sztrájkhoz

Londonból jelentik: Az általános sztrájk ügyében fölmerült kompromisszum-javaslatok alapján

a keddi napon sem jött létre a béke.

A kormány feltételekhez kötött javaslatát a szakszervezetek vezetői visszautasították, miután Baldwin csak azután hajlandó a bányászok sorsáról tárgyalni, amikor

az általános sztrájkot a szakszervezetek beszüntetik és a munkások visszatérnek munkahelyeikre.

A szakszervezetek vezetői szerint ez egyértelmű volna a fegyverletétellel, a munkások teljes verecségével. A meghiusult békekisérletek után most már

kevés remény van arra, hogy a sztrájk hamarosan befejeződik.

A sztrájk egyébként még jobban kiszélesedett. A keddi napon az egész országban beszüntették a munkát a hajógépészek, az elektroművek és a gépgyárak munkásai.

A sztrájkolók száma a szakszer-

vezetek hivatalos lapja szerint hatmillióra emelkedett.

A London—edinburgi vasútvonalon

két vonat összeütközött és három utas meghalt.

A vonatok egyébként már ország-szerte közlekednek és a vasúti személyzet egyötöde szolgálatba állott. A helyzet általában nyugodt.

Londonban és más városokban a bíróságok lefolytatják az eljárást azok ellen, akik a zavargásokban

### Angliából kiutasítják a szovjet szervezeteket

A Daily Mail szerint az alsóház néhány konzervatív tagja felszólította a kormányt, hogy

a szovjet valamennyi szervét, bármilyen célból tartózkodnak Angliában, haladéktalanul utasítsák ki az országból.

### A dániai szakszervezetek segélyt adnak a sztrájkolóknak

Koppenhágából jelentik: A dániai egyesült szakszervezetek gyűlést tartottak és elhatározták, hogy anyagilag támogatják az angol

résztvevők. Főként a rendőrség és a közlekedési eszközök elleni támadásokat, továbbá az izgatást büntetik, még pedig pénzbüntetéssel, fogházzal, súlyos esetekben pedig kényszermunkával.

Hullban a szombati zavargásokon való részvétel miatt husz munkást letartóztattak és ügyükben a bíróság már ítéletet is hozott.

A vádlottakat háromtól hat hónapig terjedő elzárásra ítélték.

A kontinens és Anglia között a közlekedés egyre javul. Hétfőn már négy pár hajó közlekedett a csatornán és ezekhez a megfelelő vonatpárok csatlakoztak. Londonban sok teherautó és személyszállító bérutó közlekedik.

munkásokat. A szakszervezetek hetenként ötvenezer korona segélyt küldenek Angliába a sztrájkolók támogatására.

## A Radics-párt a közoktatásügyi miniszter ellen

A párt memorandumba foglalta a horvát közoktatásügyi sérelmeket A radikálisok május 13-iki klubülésén dől el a kormánykoalíció sorsa

Beogradból jelentik: A politikai körök várakozással néznek május 13-ika és 14-ike elé, mely előreláthatólag végleg tisztázná a jelenleg még zavaros politikai helyzetet. Május 13-ika azért vált fontos dátummá, mert erre a napra Pasic Nikola összehívta a radikális klub ülését, amelyen

a radikális párt le fogja szögezni álláspontját a korrupció ellen bejelentett interpellációk ügyében.

Ha a klub álláspontját a kormány, illetőleg a Radics-párt magáévá teszi, az esetben az Uzunovics-kormány és általában a megegyezés politikája könnyen meguszhatja a súlyos válságot. Erre azonban a jelek szerint nincs nagy kilátás és ezért politikai körök a közeljövőben újabb megrázkódtatásokat várnak.

A kormánypártok közötti viszonyt egyébként a keddi napon újabb incidens zavarta meg.

Az incidens Trifunovics közoktatásügyi miniszter és Paszaries Radics-párti államtitkár között keletkezett

és az afférről a zagrebi *Jutarnji List* és a beogradi *Vreme* már keddi reggeli számukban közöltek részleteket. A Radics-párt ebben az ügyben a keddi napon klubülést tartott, amelyen kiderült, hogy

a kormányzópartok közötti ellentét igen mélyreható.

A Radics-párt nincs megelégedve Trifunovics közoktatásügyi miniszter munkájával, aki szerintük mindenben dezavualia Radics Istvánt, a horvát tisztviselőket menesztii állásaikból és általában a volt közoktatásügyi miniszternek a horvát főiskolák részére elért kedvező intézkedéseket, melyeket a pénzügyi törvény tartalmaz, nem hajtja végre. A Radics-párt képviselői klubja az ülésen terjedelmes memorandumot dolgozott ki, amelyben a követ-

kező kifogásokat emeli Trifunovics közoktatásügyi miniszter ellen:

1. Az új költségvetési amandman és a pénzügyi törvény a szerb egyetemi törvényt kiterjeszti a horvát egyetemekre is, amelyeknek szélesebb autonómiát biztosít. Ezt a törvényes rendelkezést Trifunovics közoktatásügyi miniszter nem akarja végrehajtani.

2. A közoktatásügyi miniszter nem hajtja végre a pénzügyi törvénynek azt a rendelkezését, mely a zagrebi technikai főiskolát egyetemi fakultás rangjára emeli.

3. Radics István által előterjesztett és a király által aláirt ukázokat a közoktatásügyi miniszter nem hajtja végre.

4. A horvát paraszt párt követeli a zagrebi Nemzeti Színház ügyének sürgős rendezését, miután az ujonnan kinevezett Benecics igazgató törvénytelen intézkedéseivel a színház rendjét teljesen felbontotta.

5. Radics István megszüntette a zagrebi tanítóegyesület háromszáz-czer dináros évi szubvencióját. *Trifunovics ezt a szubvenciót újból tolyósította.*

6. A közoktatásügyi miniszter a magasabb állásokat betöltő horvát tisztviselőket rendelkezési állományba helyezi és szabadságolja őket.

7. Radics István által a költségvetésbe utólagosan beállított huszmillió dinár hitelt Trifunovics montenegrói és délszerbiai iskolák céljaira akarja fordítani, miáltal a horvát iskolák megrövidülnek.

Radicsék azt hangoztatják, hogy a sérelmek jóvátereléséhez mindenáron ragaszkodnak és kabinetkérdést csinálnak az ügyből. Amennyiben a miniszter a maga hatáskörében nem intézkedik, a kérdést a minisztertanács elé fogják vinni. Superina postaiügyi miniszter szintén erélyesen támogatja a követelést és ismét teljes szolidaritást mutat Radics-párti kollégáival.

Trifunovics Misa közoktatásügyi miniszter, miután rövid megbeszélést folytatott Uzunovics miniszterelnökkel, az újságírók előtt kijelentette, hogy őt kizárólag népoktatási és törvényes szempontok vezetik és semmiféle politikai momentumok nem befolyásolják elhatározásában.

## NAPRÓL NAPRA

\*\*\*

### A madridi fegyház balladája

A börtön mindig jóhatással van a börtönre: kipihen a fáradalmait és erőt gyűjt az új küzdelmekhez. Mert a szegény betörő nem vonulhat szanatóriumba, mint a Ford, vagy a Morgan, ő egy sokkal zárkózottabb jellem, telve anyagi gondokkal. Wilde legragyogóbb műve a readingi fegyházban íródott. Georg Kaiser ugyancsak börtönben írta legsikerültebb színdarabjait. Igazán: a tömlő szinte predestinálja a tehetséges fiatalembereket az érvényesülésre, kezdő költők számára el sem képzelhető jobb kiindulási pont, mint azt az alábbi eset is bizonyítja.

Vidal y Planas fiatal spanyol író ezelőtt három évvel szerelmi féltékenységből megölt egy asszonyt, amiért tízenkét évi fegyházra ítélték. A nagyhetségű író azonban nem törte meg a börtön. Könyvet, verseit egymás után kerülnek ki a sajtó alól. Az *El Liberal* egyik munkájával kapcsolatban nemrégiben a következőket írta: »Vidal y Planas abból a gyötrelmes sírból, amit a fegyház jelent, még több életével kerül ki, mint amennyivel valaha is rendelkezett.« A spanyol igazságügy-miniszter, ugyilátszik nem szereti Vidal y Planas verseit, mert elhatározta, hogy Vidal y Planas hátralevő kilenc évéből négy évet elenged. Addig azonban ülni fog a költő és költeni, mert hisz a börtönben bőségesen jut rá ideje. És amennyit ő a szabadságával veszít, azt gazdagon telve kapja majd ajándékkul a modern spanyol irodalom.

### A falu behurcolkodik a városba

Ne tessék mosolyogni, mintha a fénytépés előtt állnál tisztelt olvasó, ez komolyan megtörtént. Hát persze, hogy Amerikában. Kanada *Alberta* tartományában a hegyek közé zárva volt egy kis falu. *Bankhead*-nek hívták. Hatvan háza volt. Hat mértöld és rossz országút választotta el a legközelebbi városkától. Banifól, amelynek lakosai a tavaszi turista-szezón alatti nagyon szépen prosperáltak. *Bankhead* lakosai megirigyelték a látványos jövedelmeket és részeseidni akartak benne. Ahelyett azonban, hogy az országutat hozták volna rendbe, ahhoz a meglepő expedíenshez folyamodtak, hogy házastól együtt beköltöztek a városba. Egy *Charles Reddock* nevű építési vállalkozó vállalta el a költséges költözést,

amit az utak rosszasága miatt mindenki lehetetlennek mondott. Kerekeket rakatott az egyszerű, primitív faházak alá és nyolc emberrel és egy traktorral április 7-én megkezdte a munkát.

Átlag egy nap alatt egy házat tudott bevontani *Baniffa*, amelynek lakosai renkióval érdeklődéssel figyeltek a furcsa hurcolkodást. Szennációszámba ment, amikor a hatvan tonna község-házat vontatta be a traktor. Hét méter

széles és tizenhét méter hosszú volt ez az épület. Sulya alatt ismétetlen belesüppedtek a sárba a kerekek, öt óra alatt mégis sikerült bevontatni ezt a házat is. Két kis falut korábban már elnyelt ez a város ugyanezen a módon. *Silver City* és *Andiracite* volt a nevük. Hogy az új háztulajdonosok, hogy oldották meg a város előjáróságával a telekproblémákat, arról nem számolt be a kanadai jelentés.

## Amerika ünnepli az Északi Sark felfedezőjét

### Amundsen ismét elindult az Északi Sarkra

Washingtonból jelentik: Egész Amerika lelkes örömmel fogadta azt a hírt, hogy *Byrd* alezredes elsőnek érte el az Északi-sarkot. A szenátus és a képviselőház éppen ülésezett, amikor hírről hozták *Byrd* alezredes expedíciójának sikerét. A két Ház üdvözlő táviratot küldött *Byrd*nek. A légiflotta parancsnoka azt javasolta, hogy *Byrd* al-

ezredest nevezzék ki a kormány admirálisnak.

Oslóból érkezett jelentés szerint *kingsbay-i* távirat közli, hogy a *Norge* kedden délelőtt tíz óra tizenöt perckor elindult az Északi Sarkra. A léghajót hosszabb utra készítették elő. *Amundsen* kutyaszánt és két hónapra való élelmiszert is vitt magával.

## Ismét megkezdődtek a jugoszláv-magyar tárgyalások

Beogradból jelentik: Mintegy három héttel ezelőtt Beogradban megkezdődött a magyar-jugoszláv gazdasági szerződés előkészítése. Tarifális megállapodásokról volt szó elsősorban, amire vonatkozólag mindkét delegáció ismertette álláspontját. Majd a tárgyalást megszakították azzal, hogy a magyar bizottság újabb instrukciókat kér kormányától. A tárgyalások

most ismét megkezdődtek, mert a magyar delegáció két nap óta újból Beogradban tartózkodik, egyedül a földművelésügyi minisztérium képviselője: dr. *Barcza Ernő* miniszteri tanácsos van Budapesten, azonban ezen a héten *Barcza* is Beogradba jön és akkor rátérnek a megkötendő kereskedelmi szerződés részleteinek tárgyalására.

## A zagrebi rendőrség két heti elzárásra ítélte a futballbotrány főszereplőjét

### A zagrebi helyettes főispán és a rendőrigazgató az olasz konzul előtt sajnálkozásukat fejezték ki

Zagreből jelentik: A torinói *Juventus* futballcsapatának zagrebi botrányával kapcsolatban kedden *Grabancics* zagrebi helyettes főispán, dr. *Dragovics* helyettes rendőrfőkapitány, dr. *Lipovcsek* a zagrebi futballszövetség elnöke folkeresték *Romano Ludj* zagrebi olasz konzult, aki előtt sajnálkozásukat fejezték ki és egyúttal ígéretet tettek, hogy a botrány részeseit példásan meg fogják büntetni.

A rendőrség a botrány főszereplőjét, *Urek Alajos* büffétulajdonost, akiről kiderült, hogy részt vett az olasz játéko-

sok inzultálásában, tizenhárom napra elzárásra ítélte. A futballszövetség fegyelmi tanácsa a botrányt okozó futballisták fellett még nem ítélkezett, valószínű azonban, hogy a két magáról megfélekedett játékos: *Babicsot* és *Pasinek* a *Gradjanski válogatott csapat*ait, hosszú időre el fogja tiltani a játéktól.

A jugoszláv futballszövetség táviratot intézett az olasz futballszövetséghez, amelyben elítéli a botrányt és sajnálkozását fejezi ki az olasz játékosok inzultálása miatt.

## Betörőbanda garázdálkodik Zagrebben

### Minden héten megfurnak néhány Wertheim-szekrényt

Zagreből jelentik: Zagrebben két-három hónap óta betörő banda garázdálkodik, amely hetenként átlag két-három *Wertheim-szekrényt* foszt ki. Legutóbb a tisztviselő fogyasztási szövetkezetében, azután az érseki jogszálgazgatóságban követtek el a legnagyobbas betörést anélkül, hogy a rendőrség nyomára jöhetett volna a tetteseknek.

A betörő banda most újból akcióba lépett és a vasárnapról hétfőre virradó éjjel feltörték a *Vacuum Oil Company* zagrebi irodáját és a *Wertheim-szekrényt* megfurnak, háromszáz-czer dinárt elloptak. Miközben a rendőrség erélyesen nyomozott a betörők kézrekerítésére, a banda a keddre virradó éjszaka újabb betörést követett el. Ez alkalommal a zagrebi ke-

rületi munkásbiztosító pénztár helyiségebe törtek be.

A betörők a kéményen hatoltak be az épületbe. A páncélszekrényen harminc centiméteres rést vágtak és a szekrényben levő ötezer dinárt elvitték. A többi pénz egy kisebb kasztyóban volt, amely azonban elkerülte a betörők figyelmét.

A rendőrség az újabb betöréssel szemben teljesen tehetetlenül áll. A betörők a legmodernebb eszközökkel, hihetetlen gyorsasággal dolgoznak. A munkásbiztosítóban például egy óra alatt végezték el a nagy páncélszekrény megfurnását, mert az éjjeli öt minden órában inspekciós körutat tesz. A betörők gummikeztyűben dolgoznak és semmi nyomot nem hagynak maguk után.

## Jó üzlet az államnak

### a szuboticali pénzügyigazgatóság, mégis meg akarják szüntetni

A pénzügyminisztériumnak az a terve, hogy a hajlék nélküli maradt szubotical kerületi pénzügyigazgatóságot Szomborba helyezi, komolyan foglalkoztatja a gazdasági és ipari körök, amelyek állandó összeköttetésben állnak a pénzügyigazgatósággal. *Svábics* pénzügyigazgató, aki teljes tudatában van annak, hogy a szuboticalakra mily káros következményekkel járhat a pénzügyigazgatóság elhelyezése, a pénzügyminisztérium telefonutasítására újabb táviratot menesztett Beogradba, amelyben közölte a pénzügyminisztériummal, hogy *Dohány József* szubotical kereskedő két hónapon belül hajlandó volna hivatali helyiségnak megfelelő épületet építtetni Trumbiceva-ucca 30. szám alatti telkén, ha a pénzügyigazgatóság évente fizetne ötvenezer dinár bérösszeget. Az új helyiség július végéig teljesen elkészülhetne, úgy hogy a hajlék nélküli álló intézmény két hónap múlva rendes fedél alá juthatna. Addig pedig ideiglenesen a Nemzet-szálló volt *Lloyd*-helyiségében rendezkedne be, amiért havi tizennégyezer dinár bérösszeget kér a szálloda tulajdonosa. Svábics pénzügyigazgató kérte a pénzügyminisztériumot, hogy ezt a megoldást fogadja el és utalja ki az erre a célra szükséges összeget.

A szubotical kerületi pénzügyigazgatóság az ország összes pénzügyigazgatóságai között a legnagyobb jövedelmet nyújtja az államnak. Bár az állami tisztviselők, nyugdíjasok illetményén kívül ki fizeti a tiszai divízió szükségletét is, évenként átlag tíz millió dinár tiszta felesleget szolgáltat be az állam-pénztárba. A minisztérium fenntart olyan pénzügyigazgatóságokat, amelyek jövedelme még arra sem igen elégséges, hogy saját tisztviselőinek a fizetését fedezze. Svábics pénzügyigazgató reméli, hogy a pénzügyminisztérium méltányolni fogja a szuboticaliak adófizetési képességeit és nem helyezi át Szomborba Szubotica egyik legfontosabb állami intézményét.

## Öngyilkossá lett egy budapesti nagytrafikos Lukács Sándor nyugalmazott alezredes tragédiája

Budapestről jelentik: Kedd reggel kilenc órakor az Üllői-ut 19. számú házban öngyilkos lett *etrekarsal Lukács Sándor nyugalmazott huszárezredes*.

Kedd reggel kilenc órakor az alezredes, mint rendesen, el akart távozni otthonról, hogy napi sétáját elvégezze. Amikor az előszobába ért, a fogas elé, egyszerre csak a hátsó zsebébe nyult, elővette revolverét és fölbölte magát.

Lukács Sándor öngyilkosságáról előbb az a hír terjedt el, hogy az alezredes pillanatnyi elmezavarásban követte el végtetes tettét. Később azonban megállapítás nyert, hogy *Lukács Sándor* öngyilkosságát más okok idézték elő. *Lukács* ugyanis társtulajdonosa volt a *Teréz-körúti* különlegességi dohánytözsdének és az utóbbi időben sok kellemetlenséget kellett elszenvednie. A tözsdében ugyanis februárban a pénzügyigazgatóság közgei külföldről csempészett dohányt találtak, amelyeket *Lukács* tulajdonostársai rejtettek el az üzletben. Ezért a tözsdést nagy bírsággal sújtották.

Legutóbb pedig a postatakarékpénztárban egy tizennégyesmillió csekkcsatlásra jöttek rá, amely ugyancsak a *Teréz-körúti* tözsdével volt összefüggésben. Emiatt pár nappal ezelőtt a pénzügyminiszter megvonta *Lukácséktól* a dohányárusitást. Az önértékes katona ezért követte el az öngyilkosságot. — *Lukács Sándor* este meghalt.

## KISEBBSÉGI ÉLET

●●●

A Székely Szó című napilap legutóbbi számában feltűnő élehangú támadást intézett az erdélyi magyar párt vezetői ellen. »A magyar párt urai — írja — miután a liberálisokkal felbon- tották a paktumot, egyezményt kötöt- tek az Averescu-párttal. Ez az egyez- mény, mely a nemzetgyűlési választá- sokra szól, minden csak nem komoly politikai siker. A magyarságnak a paktum szerinti sem ad, csak ígér. ez- zel szemben a magyar választók köte- lesek Románia legreakciósabb pártját, a néppártot támogatni.« A lap cikkére a csikmezei magyar párti tagozat ve- zetői a következő nyilatkozatot tették közzé: »A magyar párt és az Averescu miniszterelnök vezetése alatt álló nép- párt között folyó év április 21-én vá- lasztási egyezmény jött létre, mely a magyar pártunk, valamint megválaszt- andó képviselőinek és szenátorainak akciószabadságát teljes mértékben fen- tartja, de emellett fontos kikötéseket is tartalmaz, a magyar kisebbség számos sérelmének orvoslására nézve is. A magyar párt elnöki tanácsa és ország- os intézőbizottsága a kötött egyez- ményt egyhangú helyesléssel fogadta el. A magyar párt csikmezei tagozatá- nak elnöksége megütközéssel veti tu- domást arról, hogy az a párt, minden egyes tagja kötelezve van, a Gyergyó- szentmiklóson megjelenő Székely Szó című lap a magyar pártot és politikai lépését olyan szavakkal illeti, melyek mindenkor megengedhetetlenek és a magyar kisebbség érdekeit sohasem szolgálhatják. A magyar párt csik- mezei tagozatának és Gyergyószent- miklósi város szervezetének elnöksége addig is, míg az intézőbizottság legkö- zelebbi gyűlése ezen ügybe állást nem foglal — nyilvánosan kijelenti, hogy az említett cikknek tartalmával és hangjá- val egyet nem ért.

\*

A magyar tömegekért című érde- kes cikket írt Paál Árpád a kolozsvári Újságban. A cikkben az illusztris párt- vezér a magyar kisgazdák panaszait tárgyalja és kifejti, hogy a magyar párt vezetői nem felelősek azért, hogy a nagy tömegek mostoha sorsban él- nek. »Ez a vád — írja — a felső réte- gek felé: nagy tévedés. A felsőbb réte- gekben is csak a megalapozó rétegek tarthatják az igazi nedvkeringést. Ha mégis földrepesztő és alómiasztó szá- razságok vannak, ennek mostoha időjá- rások és hatalommal való mesterséges elcsatornázások az igazi okai, melyek alatt a felsőbb rétegek is éppen olyan emészten szenvednek, mint az alab- vató ostalaj. Kisgazdaregiónk nem a magyar párt ugynevezett urainak a különérdeke nyomja, nem azoknak a kormányval való ugynevezett jóban- levése veti mostoha sorsába, mert se olyan különérdek, se ilyen jóbanlevés a magyarságon belül az összes közérdek eszményét ki nem kezdte és egyoldalú önzések és társadalmi kiváltságosságra való törekvések a mi új életünkön be- lül nem is indulhattak. Sőt éppen az a társadalmi helyzet állott be népkiseb- bséggé válásunk óta, hogy a volt uralko- dó osztály, helyzetek teljesen aláro- sultak és benne vagyunk a közös köz- és közös aláverettség egyforma osztályhelyzetében. Pillanatnyi kon- junkturázással lehet valaki gazdagabb, de a magyarság gazdasági megalapo- zása egyformán minden volt társadalmi rétegünkben teljesen bizonytalanmá vált.

\*

A romániai szerb kisebbség e választások alkalmával kilép a politikai po- rondra. A temesvári szerb központi választási torda felhívta a szerblakta vidékeket, hogy szervezkedjenek és alakítsák meg helyi tagozataikat. Ara- don a napokban lesz az első szervez-

kedő gyűlés a szerb iskola nagytermé- ben. A gálák most vasárnap tartják meg szervezkedésüket a gáji szerb nemzeti házban. A Romániában élő másfélmillió lelket számláló ruténség is megalakítja a rutén kisebbségi pártot. A mozgalom élén Szabó Lőrinc mára- marosi görögkeleti vikárius áll. A ru- ténség tisztán kisebbségi alapon szer- vezkedik és a rutén nép anyagi hely- zetének megjavítására, valamint ki- sebbségi kulturális érdekeik megvéde- sére létesítik szervezeteiket.

\*

A magyar-román megértés jegyében folyt le a nagyváradi magyar párt belényesi választási gyűlése. Tuzla Miklós dr. nagyváradi ügyvéd beszé- déit kitért a kormányra a magyar

párttal kötött egyezményére és hang- sulyozta, hogy a kormánynak főtöre- vése az, hogy az őszinteség jegyében intezze az államügyet. Ehhez az őszin- teséghez hozzátartozik az, hogy a nép- párt a román államiség szempontjából nagy jelentőségűnek tartja és ezt nyil- tan be is vallja, hogy a kisebbségek- kel mint teljesen egyenrangú állampol- gárokkal bánjon el és a kisebbségi sor- sot rendezze. Ez a kormány volt az — amelynek vezetői ennek a kérdésnek a jelentőségét már évekkal ezelőtt fel- ismerték és amely ma is a román- magyar közeledés jegyében akar mű- ködni. Fogadjuk szeretettel magunk között a magyar kisebbség jelenlevő tagjait és legyünk azon, hogy ez a kö- zeledeés népünk és az ő népük minél szélesebb rétegeire terjedjen át.

## Havas tél májusban

Földrengés és havazás Olaszországban

Rómából jelentik: A Tribuna Trientből azt jelenti, hogy a Trient körüli hegyeket friss hó borítja. A hegyi falvakban a hőmérséklet nullára csökkent. Az erős esőzés folytán több földcsuszamlás történt. Emberéletben nem esett kár. A felső Pintschganon hullámszerű és mintegy öt percig tartó erős föld- lökést éreztek. A földlökés reggel három órakor történt, a délelőtti

órákig havazott, a hó huszonöt centiméter magas.

Linzi jelentés szerint a május 10-ikére virradó éjszaka Felső- Ausztria több vidékén erős fagy és dér volt. A teljes virágzásban álló gyümölcsfákban és a fiatal rozsvetésben több helyütt jelen- tékeny kár esett, amelynek nagy- ságát most még fölbecsülni sem tudják.

## Szombor: az állami hivatalok Mekkája

A szuboticei mérlegHITELESÍTŐ hivatal is Szomborba kerül

A Bácsmezei Napló más helyén meg- írtuk, hogy a szuboticei kerületi pénz- ügyigazgatóság még mindig a levegőben lebeg. A pénzügyminiszter utasította a hivatal főnökét, hogy készüljön arra, hogy hivatalát, amelynek helyiségeit fel- mondták, a megye székhelyére, Szom- borba költöztesse.

Ugyanez a sors vár egy másik szubo- ticei állami intézményre is. A szuboticei mérlegHITELESÍTŐ helyiségeit is felmonda a háztulajdonosa és május elsején ki- költöztette eddigi helyiségeiből, a Wilson- nova-utca 24. számú házból. Azóta Ho- morszki Ladisláv, a mérlegHITELESÍTŐ hivatal főnökének magánlakásán van a hivatal, amelynek régi helyiségében most korecsma van. Bort mérnek benne — természetesen hitelesített mértékkel.

Homorszki Ladisláv, a hivatal főnöke már minden lépést megtett, hogy helyi- séget kapjon, de az eddig még nem sikerült. Időközben Szombor város tanácsa értesülést szerzett a mérleg- hitelesítő hivatal hajléktalan voltáról és átiratot intézett a hivatalhoz, valamint a kereskedelemügyi minisztériumhoz, hogy a hivatalt helyezték át Szomborba, ahol megfelelő helyiséget és lakást in- gyen bocsájtanak rendelkezésére a hiva- talnak és vezetőjének. A kereskedelem- ügyi minisztérium, értesülésünk szerint, azon az állásponton van, hogy ha Szu- boticán a város nem biztosít rövid időn belül megfelelő helyiséget a hivatal ré- szére, akkor ez a fontos intézmény is a pénzügyigazgatósággal együtt Szom- borba kerül.

## A parlament elfogadta az osztrák kereskedelmi szerződést

A szerződés rendelkezései már életbeléptek

Beogradból jelentik: A parlament keddi ülését délelőtt tíz órakor nyitotta meg Trifković Márkó elnök. Az ülés napirendjén az osztrák kereskedelmi szerződés ratifikálása felveti vita folyta- tása volt.

Jovanović Jovan, a földművespárt szónoka kijelentette, hogy a vita tulaj- donképpen felesleges, mert az Ausztriá- val kötött szerződés rendelkezései már régen életbeléptek és ezen a nemzetgyű- lések nem áll módjában változtatni. Felszólítja a kormányt, hogy a jövőben nagyobb figyelmet fordítson a szerző- dések megkötésénél Jugoszlávia érde- keire. Az osztrák szerződésnek az volna a célja, hogy elősegítse a jugoszláv ex- portot Ausztria felé, de azt hiszi, hogy fordítva fog történni. Bizalmatlan a kor- mányval szemben és a javaslatot nem szavazza meg.

Krajac kereskedelmi miniszter záró- beszéde következett ezután. Hangsu- lyozza, hogy va'ammennyi felszólaló ob- jektíven megállapította a szerződés megkötésének szükségességét. Nem áll az, hogy a kormány nem számolt az ország érdekeivel. Ebben a szerződés-

ben Jugoszlávia eléri kívánságainak nagy részét. Ha nem is ad Ausztria annyi koncessziót, amennyit akartunk, ez a kevés is nagy hasznára van az or- szág érdekeinek. A szerződésen most változtatásokat nem lehet eszközölni. Ha a gyakorlat azt mutatja, hogy egyes rendelkezések nem helytállóak, azokon avítani fognak, de ebben a pillanatban a kormány nincs abban a helyzetben, hogy javítson a szerződésen. Ujból fel- hívja a nemzetgyűlést, hogy a javasla- tot fogadja el, mert az mindkét félre hasznos.

A nemzetgyűlés 172 szavazattal hu- szonhárom ellenében megszavazta a jugoszlávia és Ausztria között léte- sült kereskedelmi szerződésről szó- lo javaslatot.

A panasz- és kérelmi bizottság je- lentésének letárgyalása után a parla- ment elfogadta a mentelmi bizottság jelentését is, amelynek értelmében több képviselőt kiadnak a bíróságnak. A parlament legközelebbi ülését szerdán délelőtt tíz órakor tartja, amikor a pa- nasz- és kérelmi bizottság újabb jelen- tését fogja tárgyalni.

## Elhalasztották

a délbácskai kommunisták pörének főtárgyalását

Radulovics tanácselnök meg- betegedett

Noviszádról jelentik: A noviszádi ke- rületi törvényszék Radulovics-tanácsa keddre tüzte ki a délbácskai kommu- nista szervezkedés négy vezetője: Crvenecis Nikola, Kovasevics Márkó, Sipos János és Bőszörményi Váza bün- pörének tárgyalását. A vádlottakat né- hány nappal a képviselőválasztások előtt tartóztatták le és azóta vizsgálati fog- ságban vannak. A vád szerint Crvenecis Nikola, a Continental biztosító társaság noviszádi ügynökségének igaz- gatója, a jugoszláv független munkás- párt vajdasági főtitkára szervezte meg a Vajdaságban a kommunista pártot és főleg Bácska déli részét árasztotta el kommunista röjiratokkal, falragaszok- kal és Moszkvában készült propaganda anyaggal. Crvenecis egész Dél-Bácska- ban kommunista sejteket létesített, amelyek a Lenin-alapra gyűjtöttek és a munkásságot erőszakos és forradalmi küzdelemre, munkás és paraszt párt megalakítására, a balkáni kommunista föderáció megszervezésére buzdította. A föderációhoz Jugoszlávia, Bulgária, Görögország, Románia és Törökország európai része tartozott volna. A moz- galom az ország politikai, gazdasági és társadalmi rendjének felborítását cé- lozta.

A noviszádi államügyész Crveneciset és három társát az államvédelmi törvény első és második szakaszába üt- köző büntetelménnyel vádolja.

Crveneciset azonkívül sikkasztással is vádolják, mert a beográdi vörös se- gélyalaphól a curogi kommunista üze- lmek miatt letartóztatott Buacs Dusan és Stark Viktor részére küldött ötezer dinárt nem adta át a két fogolynek, hanem a saját céljaira használta fel.

A főtárgyalásra harminc tanút hall- gattak ki, a tárgyalást azonban el kel- lett halasztani, mert Radulovics Milivoj tanácselnök megbetegedett.

## Véres Szilveszter-éj

A noviszádi felebbviteli bíróság négy napon át a bánáti Dobricán tárgyal

A bánáti Dobrica községben Katic Lázár vendéglőjében nagy bálát rendez- tek 1924 Szilveszter-éjszakáján. Éjjel után a legények duhajkodni kezdtek, amiből csakhamar véres verekezés tá- madt. A nagy tumultusban leverték a lámpát, hogy zavartalanabban vereked- hessenek. A mérémény korcsmáros a esendőrkért küldött, hogy szétválassza a verekedőket. Mire a esendőrség meg- érkezett, több késszurástól eredő seb- bel holtan feküdt a korecsma padlóján Novakovics Váza dobricai fiatal le- gény.

A megindult nyomozás megállapí- totta, hogy Novakovicót Kendereski Bran- ko Jarkováci legény szúrta szíven.

A panasevói kerületi törvényszék múlt évi május hó 13-ikán Kendereski Bran- kot tíz esztendői fegyházbüntetésre ítélte.

A noviszádi felebbviteli bíróság ezévi január 20-án tárgyalta a bűnügyet, de mert a panasevói kerületi törvényszék ténymegállapításait nem látta kimérített- nek, úgy határozott, hogy Dobricára ki- száll és a helyszínen hallgatja ki a bün- cselekménynek mintegy huszonhat tag- ját.

A noviszádi felebbviteli bíróság Ara- nicki Sztanko tanácsa, amelyben Marics Rafo és Trajanovics Bozsidar felebb- viteli bírák, mint szavazóbírák vesznek részt, hétfőn Dobricára szállt ki, ahol kedden, szerdán és csütörtökön tár- gyalta a dobricai véres Szilveszter-éj- szakáján történt gyilkosságot.

## Aki nem tud fizetni járjon gyalog és ne autózzék

Egy kiházasító egyesület sajtópöre

A szuboticiai törvényszéken Pavlovics István törvényszéki elnök tanácsa ma olyan büntető ügyvel foglalkozott, amelyben a sokat emlegetett Zsivot kiházasító egyesület panaszosként szerepelt.

Az ügy előzménye az, hogy a Bács-megyei Napló 1926. év január 21-iki számában „Csőd előtt áll a Zsivot” főcímű és „Husz százalékos opvezményt ajánlanak a tagoknak. Rukavina báró már temetkezési egyletet igazgat” — alcímek alatt hosszabb cikk jelent meg Diószeghy Tibor, a Bácsmegyei Napló akkori munkatársának tollából.

A cikk lényege az volt, hogy úgy akariák a Zsivot-ot szándélni, hogy beidézték azokat a tagokat, akik házasságot kötöttek és akik így személyenként 25.000 dinárt igényelnek az egylettől és rábeszéltek őket, hogy mondjanak le követelésükről és ériék be 5000 dinár végkielégítéssel, de még abból is levonnak körülbelül 1000 dinárt tagsági díj és pótdíj címén. A cikk közli azután annak az „Egyszécsi okirata”-nak szövegerint szövegét, amelyet azoknak a tagoknak kellett aláírni, akiket a jogos 25.000 dinárral akarnak kielégíteni. A cikk élesen bírálta a Zsivot kiházasító egyesület akkori igazgatójának, báró Rukavina Oszkárnak működését, aki emiatt sajtó útján elkövetett rágalmazásért feljelentést tett a Bácsmegyei Napló ellen. A cikknek következő két kitételét írkimlálta:

„Báró Rukavina Oszkár ur vidáman szagudozik Szubotica uccán a Zsivot megalapítása után vásárolt hatüléses Fiat-autójában és nem törődik az egyesülettel, amely az ő igazgatása alatt ment tönkre...”

...a Rukavina-rezsím állandóan inkasszáltatott, egyetlen igém jogosult tagot sem fizettek ki és egyetlen parasincs az egyesület kasszájában.

Mint hogy az eljárás folyamán alatt a cikk szerzőjét, Diószeghy Tibor hírlapíróit kintastították Jugoszlávia területéről, a lap felelős szerkesztőjét, dr. Fenyves Ferencet vonták a cikk miatt felelősségre a bíróság.

A főtárgyaláson báró Rukavina Osz-

kár főmagánvádlót Risztics Bozsidar dr. képviselte, a védőmet Kellert Benó dr. látta el.

Pavlovics István elnök délelőtt 9 órakor nyitotta meg a főtárgyalást. Az érdemi tárgyalás megkezdése előtt Kellert Benó dr. kérte, hogy az eljárást Diószeghy Tibor ellen folytassák le, mint aki a cikk megírásának idején Jugoszlávia területén tartózkodott s most is felelősségre vonható.

A bíróság az indítványnak nem adott helyt, ami ellen a védő semmisségi panaszt jelent be.

Ezután megkezdődött a tárgyalás. Fenyves Ferenc dr. az elnök kérdésére kijelenti, hogy nem érzi magát büntetésnek. A cikket nem ő írta ugyan, azonban annak tendenciájával azonosítja magát. Kifejti, hogy a cikk közérdeket szolgált, mert közérdek, hogy az egyre szaporodó, törvényellenesen működő temetkezési, kiházasító és szülé-

zeti egyletekkel szemben a közvélemény informálva legyen, megtudja, hogy ezeknek az egyesületeknek a leg-többje olyan, amelynél a tagok mate-matikai bizonyossággal elvesztik a pénzüket. Ezek az egyesületek a jótékony-ság álarcában lépnek fel, alapjában vé-ve nyereszkesedésre alakulnak s a leg-szegényebb, legnaivabb embereket csal-ják lépre. Ahány ilyen kiházasító egye-sület alakult, még mind a csődbíróság és a vádlottak padján fejezte be életét. Dr. Kellert Benó védő előterjeszté, hogy a Zsivot működéséből kifolyólag báró Rukavina is letartóztatott s jelenleg is büntető eljárás van ellene folyamatban, kérte a bűnügy iratainak beszerzését s a bűnpör befejezéséig az eljárás felfüg-gesztését.

A főmagánvádló képviselője ezt elle-nezte, a bíróság azonban elrendelte a folyamatban lévő bűnügy iratainak be-szerzését és a tárgyalást elnapolta.

## A világ parlamentjének főtitkára a nemzeti kisebbségi kérdésről

Boisier előadása a beogradi parlamentben

Beogradból jelentik: Boisier, az in-terparlamentáris unió főtitkára kedden délután előadást tartott a képviselőház-ban a nemzetgyűlés tagjai számára. Az előadást, amelyen körülbelül száz kép-viselő jelent meg, Jovanovic Ljuba, a szkupstina interparlamentáris bizottsá-gának elnöke nyitotta meg.

Boisier előadásában ismertette az in-terparlamentáris unió céljait és felada-tait. Elmondotta, hogy az unió 1896-ban alakult meg, néhány angol és francia politikus iniciatívájára. A háboru előtt a döntőbírósi eljárás előkészítését tűzte ki célul és már a két hági béke-konferencián az unió javaslatait vették a tárgyalások alapjául.

A háboru után az interparlamentáris unió az egyes államok parlamentjeinek közös fóruma, míg a Népszövetség a különböző kormányoknak a közös szer-ve. A kettő között az a lényeges kü-lönbség is van, hogy a Népszövetség a diplomáciában szokásos egyhangulag hozott döntésekkel működik, az in-terparlamentáris unió ellenben a parla-

mentáris többség elve alapján áll. Min-den állam lakossága számának megfe-lelő szavazattal bír.

Az eddigi kongresszusok közül a leg-fontosabb volt a washingtoni, amelyen a parlamentarizmus válságáról, a le-fegyverzésről és a nemzeti kisebbségek kérdéséről tárgyaltak. Az uniónak a hi-vatása, hogy a parlamentarizmus tény-leges hibáit kiküszöbölje.

Azok az államok, amelyekben nem-zeti kisebbségek élnek, kifogásolták, mikor az unió foglalkozott a nem-zetiségi kérdéssel. Azonban az in-terparlamentáris uniónak nincs módjában megakadályozni, hogy ezt a kérdést a kongresszuson szó-vátegyék, mert szólásszabadság van.

Az unió svájci tagjai legutóbb javasol-ták, hogy bizottságot küldjenek ki a nemzeti kisebbségek viszonyainak ta-nulmányozására. Az érdekelt államok ezt ellenzik, mert úgy vélik, hogy ez-által a kisebbségek privilegizált helyzet-

be kerülnek. A nagyhatalmak szintén ellene vannak a javaslatnak, amelyről a legközelebbi kongresszus fog hatá-rozni. A leszerelés kérdéséről sokat tár-gyalt az unió, de eredményt nem ért el. A végül az, hogy a Népszövetség — a világ kormányja — mellett az unió a vi-lág parlamentjeként működjön. Boisier végül megállapította, hogy a jugoszláv parlament delegátusai hasznos tevé-kenységet fejtettek ki az unióban.

## Betörők jártak

a Zsivot kiházasító egyesület irodájában

Kifosztották a rendőrség által lepe-csételt pánccsokrényt

A szuboticiai Zsivot kiházasító egye-sület ellen megindult vizsgálat most fe-jeződött be. A vizsgálóbíró feloldotta a zár alól az egyesület vagyont és uta-sította a rendőrséget, hogy a lefoglalt üzleti könyveket, a rendőrség részéről lepecsételt pénztárral együtt adja át az egyület vezetőségének.

A rendőrségtől Miatov Tosa bűnügyi rendőrkapitány kedden délelőtt szállt ki a Zsivot Szudarevics-uccai irodahelyi-ségbe, hogy az utasítás értelmében a pénztárt átadja a vezetőség jelenlevő tagjainak. Mielőtt azonban hozzáfog-hattak volna az aktushoz, meglepetés érte a jelenlevőket. Kiderült, hogy

ismeretlen tettesek feltörték a pénzszekekrényt és teljesen kifosz-tották.

A pénzszekekrény a belső, udvari szo-bában áll. Amikor a rendőrkapitány le akarta tépni róla a pecsétet, észrevette, hogy valaki megelőzte. A pecsét le volt szakítva, a szekekrényt pedig teljesen üresen találták. Miatov rendőrkapitány nyomban megindította a nyomozást és megállapította, hogy a pénzszekekrényben, amikor a rendőrség lepecsételte, a február 18-ikán felvett jegyzőkönyv szerint

1904 dinár, egy harmincezer dinár-ról szóló betétkönyv és egyéb irat-ok voltak, mindezt azonban a be-törők magukkal vitték.

A rendőrség széleskörű nyomozást indított a titokzatos betörők kézrekeri-tésére, azonkívül a Zsivot vezetősége dr. Dimitrijevic Dragomir ügyvéd útján külön is feljelentést tett.

## Hullámok

Ira: Berényi János

A lány bosszusan húzódott el a kocsi ablakától, amikor a fiatal embert megpillantotta a korlát mögött.

— Egész biztos, hogy rám ismert és ide fog beszállani.

Minden gondolata és érzése egy sokszor meggyűlölt képre dobta zuhogó sugarait.

Idő: három évvel ezelőtt, könyörgő szemű téli est, egy nyolcadikos eleven ajku diák ül a csodás verset szavaló kályhatűz előtt és ő néz rá tizenhat éves, nagyon fehér gyerekekkel. Észre se veszi, hogy a fiu mögötte lép és át-karolja. Csak egy perc az egész. A második pillanatban már ég a villany és ő nyugodtan, tisztán mosolyognak a szikrázó sárgaságban, mint akik már ezer éve egymásra találtak. A kép cső-römpölve hasad darabokra és helyébe pattan a másik, a még gyűlöletesebb. Első gyerekes, idegekig fájt féltékeny-kedés. A dühös szép síhedér előtte mondja meg a házasszonyának, hogy ne várják vacsorával, a barátaihoz megy. Ez volt az első csókialannak ígérkező este, a fiu csak kilenc óra után lopózott haza, hogy ne is beszél-hessenek aznap. Tíz órakor fojtottan csikordult a megszirozott kulcs az ajtó-ban, a fiu fölkönyökölt az ágyon, ci-garettáját eloltja és lélekzet-szakadtan szívó szemekkel figyel a toított sötét-ségbe. A lány odasuhan, bágyasztó erős ölelés fonódik köré, fiatal teste csupa csók, str és elfáradtan hajítja fejét a meglepett gyerek mellére. Talán reggelig is ottmarad az ernyesztő kéj-be, de a fiu gyöngéden, bocsánatkérő

csókokkal tuszkolja ki, esküszik neki, hogy nem haragszik és szavát veszi, hogy máskor nem tesz ilyen vakmerő csacsiságot. Senki még csak nem is gyanította az egész esztendőn egyre éhesebben lángoló, egymásba fonódott, egymást fogyasztó két szerelmet, olyan jól titkolták, legkevésbébb a ház-beliek, a lány szülei.

Ajkába harapott. Durcásan belete-metkezett a százszor átlapozott uj-ságba. A fehér lapon mintha piros tűz zizegett volna, talán az arca csapta rá. Most vacogott a foga és tépte mindenért az izgalom. Milyen könnyen rajta vesztettek volna a számtalan ehhez hasonló helyzetben. Az apja menten leüti mindkettőjüket. Im egy-szer így találja őket. És még nincs is vége, most jön a leggyűlöletesebb kép. Szakítás, váratlan fordulat a fiu ré-szére a vakáció után. Kért, ostromolt, fenyegetett és benne még mindig élön rezeg a sápadt arc és fülében cseng a gyerekes fogadkozás, hogy a fiu vi-lággá kürtöli a szerelmüket.

Hogy gyűlölte ezért, talán épen mert tartott is tőle. És az ki tudja, azóta hányadik barátját avatta már bele ezekbe a szegyenletes titkokba.

Kint jelt adtak a beszállásra. A lány összerázkódott, az újságot majdnem elejtette. Egy csendes, csodálkozó, de vidám köszönést hallott, a fiatal em-ber ott állt a fülke ajtajában.

— Vilmos — rebegette meglepetten — hogy kerül maga ide Vilmoska.

Csupa jószág volt a hangja, szemében az ismerős fiatal rajongás ragyogott, mint régen.

A lány kényszeredetten mosolygott. De azért titokban tetőtől-talpig végig-mérte a fiut. Minden ellenszenve mel-

lett is egy kis jóleső érzéssel állapi-totta meg, hogy nem a kényszerűség, a lármázó fiatal vér mindent elfogadó éhsége hajtotta akkor a fiu ajka elé. Szerette, mert szeretni való volt, mert kellemes tudott lenni.

— A nénihez utazom — magyarázta enyhültebb hangon. Ugy volt, hogy apa is eljön, de közbejött valami.

Zavartan játszott a nyakláncával. Nem bizott, támadást sejtett, szándé-kokat fűrészelt a gyanusan tiszta sze-mekben. Elhatározta, hogy unott, fölé-nyes és mind a kettő mögött főleg okos lesz. Megmutatja, hogy nem fél, nincs oka a gyűlölködésre, ha meg is bántotta. A fiatal ember beszélt, az ismerősöket kérdezte. Nem is falta min-dig őt a szemével, de ha rálopta tekin-tetét, a nézése szinte áhitattal simo-gatta a lány könnyű mozdulatait, mint valami értékes, finom szobrot.

— Különös maga Ernő — nevette el magát egy pillanatban a lány hirtelen és megtört benne minden eltökélt óva-tosság.

A fiu csodálkozott.

— Maga olyan gyerek, olyan végte-len gyerek — folytatta a lány és va-lami remegett a mellében. Épen mint akkor volt, talán nem is változott azóta.

A fiu csak kis időre komorodott el.

— Mint akkor? Maga is tudja Vil-muska, hogy akkor milyen gyerekek voltunk? Én sohase fogom elfelejteni azt az esztendőt. Tán egy napom se volt, hogy valamelyik izgalmas emléke felém ne muzsikált volna. Persze fájt a szomorú befejezés, azt hittem, meg-ölném magam, félévig alig volt kedvem valaminek. Pedig maga is

biztatott, hogy elsimul minden és jó hogy így fejeztük be. Ha tovább tart a közös végkimerülésig, örökös nehéz egymásravigyázásban, talán nem is volna olyan kedves emlékem, mint így.

A lány csöndesen közbe szólt.

— Akkor nem ezt mondta. — Igaz, másképp éreztem és igazán akartam ártani magának. Ingereltem magam mindennap, azon képzelődtem, hogy bosszút állok. Aztán mégis na-gyon megbántam, hogy fenyegettem és beláttam, hogy mindenért csak hálát és szeretet érdemel.

A lány bólintott. Várt is erre, színe-zett már a lelkében ilyen beszédet a fiutól, de most nem könnyebbült meg tőle. Valami ismeretlen fájdalom szkótt a szíve föl.

— Én nem bántam meg semmit — szólt csöndes bátortalansággal a fiu egyik megállapítására és melegség borzongott végig rajta kellemesen.

Minden az agyába villant. Nézésével a fiu kezét kereste. Ez simogatta őt, ez érintette a karját, a vállát. Azóta sok-szor éledtek föl benne a régi érintések.

A fiatal ember bucsuzására idegesen ugrott föl ő is. Visszatartóan nézett az arcába, de a közömbös kérdésre, hogy mikor lesz otthon, mikor utazhat föl hozzájuk látogatába, magához rettent.

— Ne... ne jöjjön még. Inkább ír-jon néha. Majd hívni fogom egyszer.

Nem tudta mért zavarodott meg any-nyira, mitől fél. A vonat lassított, uj-jongó füttye, mintha a szívét metszette volna ki egy merész kanvaritással. A fiu leszállt és ő mozgó ajkakkal, hozzá-ragadt üres szemekkel, úgy nézett utána, mintha elvesztett volna valakit.

# A német papirgyárak szövetségétől szerezték be a papirost a frankhamisitók

**Windischgrätz vallomása a keddi tárgyaláson — A herceg szerint a franciák ugyanabból a papirosból gyártottak a Ruhr-vidéken hamis márkákat**

**A budapesti francia követ távirati jelentést küldött a vallomásról Briandnak**

Budapestről jelentik: A frankügy keddi tárgyalása azzal kezdődött, hogy Windischgrätz pótló nyilatkozatot tett hétfői kihallgatására vonatkozólag:

— Véletlenül tudomásomra jutott — mondja Windischgrätz — hogy Schulze Arthur meghalt. Ezenformán most már nem tartom fenn azt, hogy a papír beszerzésére vonatkozóan nem nyilatkozhatom.

A papír beszerzésére vonatkozóan a bírók továbbra is megtartani szerintem felesleges

és az ügy kiderítése érdekében szükségesnek látom a papír beszerzésére vonatkozóan nyilatkozatot tenni.

— A papirost igenis Schulze Arthur alias Werner Richard szereztte meg. Schulze Arthur a Verband Deutscher Papierfabriken bizalmi embere volt és ezen az úton szereztte meg az úgynevezett Zweig C. anyagot.

— Érdekes felfedezésre kell jutnunk — folytatja nyilatkozatát a herceg — ha ezt az anyagot górcsővel megvizsgáljuk. Górcsővel kell megvizsgálni azt az anyagot, amelyet a Térképészeti Intézet számlájára szerzett Schulze a hamisfrank gyártásához és górcsővel kell megvizsgálunk azt az anyagot, amelyből a franciák az 5 és 10 millió márkásokat hamisították. Tudvalevő, hogy

a franciák a Ruhr-vidéken 5 és 10

## Kurz ezredes nyilatkozata

Kurz ezredes szólalt fel ezután.

— Haits vezértanácsnok ur és az én hazafiságomat — mondja Kurz — komparatív viszonylatba állította itt Rába és ebből az összehasonlításból az én hazafiságom kissé megtépadva került ki. Rába azt mondta, hogy Windischgrätz inspirációjára vélekedett így rólam. Kérem, én nagy averzióval kezeltem a frankhamisítás egész ügyét, nem felel meg tehát az az állítás, hogy én lelkesen karoltam volna fel ezt az ügyet. Én egy belecseppentem az ügybe.

## Andor Imre kihallgatása

A bíróság ezután megkezdte ifjabb Andor Endre kihallgatását.

— Hogyan került összeköttetésbe Windischgrätz herceggel? — adja fel Andornak az első kérdést Töreky elnök.

— Windischgrätz-cel dr. Héder János barátom útján kerültem összeköttetésbe, aki egy alkalommal említette, hogy egy irredenta akcióról volna szó és felvív Windischgrätz herceghez.

— A herceg azt mondotta, hogy a nyugatmagyarországi akcióhoz hasonló komoly akcióhoz lenne szüksége segítségre. Hamis frankok állanak rendelkezésére, arról azonban, hogy a hamis frankok honnan származnak, nem mondott semmit. Kijelentette, hogy megbízható, hazafias fiatal emberek kellenek neki, akik Franciaország kárát és a magyar irredenta hasznára értékesítenék a hamis ezerfrankosokat.

Az elnök: Hivatkozott a herceg előkelő állami funkcionáriusokra?

## Windischgrätz és Rába megjegyzései Andor vallomására

— Emlékszik-e arra — fordul a herceghez az elnök — hogy Andor Endrével mit beszélgetett?

— Emlékszem — felel a herceg, — arra azonban nem emlékszem,

millió márkásokat hamisítottak igen nagy mennyiségben. Ha górcsővel megvizsgáljuk a hamis frank és a hamis márka anyagát, arra a meglepő felfedezésre jutunk, hogy a két papírranyag teljesen azonos.

Töreky elnök hátradől székeben és mosolyogva hallgatja a herceg nyilatkozatát. Auer Pál, a franciák jogi képviselője pedig szorgalmasan jegyez.

— Schulze Arthur ugyanis a Ruhr-vidéken tartózkodott, Duisburgban, amikor a franciák 5 és 10 millió márkásokat hamisítottak.

A franciáknak kénytelen volt segíteni a hamisításban és így a papíranyagot alaposan ismerte. Én is ott jártam akkor a Ruhr-vidéken. Én is láttam a franciák eljárását ott a Ruhr-vidéken. Így kerültem összeköttetésbe Schulzeval

és ezután így jutottam abba a helyzetbe...

— Ez adta a gondolatot, azután önnek a frankhamisításra? — vág közbe Töreky elnök.

— Erre vonatkozólag nem nyilatkozhatom még — feleli Windischgrätz — csupán annyit mondok, hogy láttam a franciák eljárását, láttam, hogy a franciák a Ruhr-vidéken a polgárookra rászabadították a négereket és a vadakat.

— Mondhatom, mindent nagyon ügyesen csináltak.

hogy ennél jobban belecseppenni egyáltalán nem lehetett.

— Én, kérem — áll most fel Windischgrätz herceg és mosolyogva Kurz felé fordul — az ezredes ur hazafiságáról egyáltalán semmi megjegyzést nem tettem.

— Ezek az urak, kérem — emeli fel hangját a herceg — nem szorulnak senki bizonyítványára hazafiságuk tekintetében. Ezeknek az uraknak, a Térképészeti Intézet embereinek, a hazafiságához semmi szó nem férhet.

Andor: Nádossy nevét említette. Másét nem.

Az elnök: Ön azt mondta az eljárás során tett vallomásában, hogy megkérdezte a herceget, a kormány tudtával történné-e ez.

— Ez igaz — feleli Andor.

— Mit felelt a herceg? — kérdi az elnök.

— Azt felelte, hogy a miniszterelnök ur nem tud a dolgról.

Majd elmondja Andor Endre milánói utazása történetét.

Az elnök most a külügyminisztérium jelentését ismerteti, amely szerint egy Zakariás nevű milánói magyar ember az egyik milánói pénzintézetben hamis ezerfrankost mutatott be. Zakariás, amikor felismerték, hogy az ezerfrankos hamis, kijelentette, hogy egy magát Andersnak nevező román utlevéllel ellátott erdélyi magyar fiatalember kérte őt meg az ezerfrankos beváltására. Anders időközben eltűnt Milánóból.

hogy a kormányra vonatkozólag bármiféle nyilatkozatot tettem volna.

Ezeknek a fiatalembereknek, akik vállalkoztak arra, hogy külföldre viszik

a hamis frankokat, mindig hazafias célokra hivatkoztam,

de semmiféleképpen sem nevezhettem meg előttük bármilyen hatóságot, mint amelyik a frankhamisításról tud.

Az elnök: A miniszterelnök ur személyéről nem nyilatkozott?

## Schwetz Tibor vallomása

Andor után Schwetz Tibort szólítja a terembe az elnök.

Ruganyos léptekkel, elegáns kék ruhában, egyik szemén monoklivval állítja a magasternutját Schwetz Tibort fegyőre a bíróság elé.

Schwetz kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek. Mankovics avatta be az ügybe, majd amikor Zadravetz kezébe letette az esküt, Jankovich részletesen elmondotta, hogy az akció a Térképészeti Intézetben folyik, a hamis frankokat ott készítik, diplomáciai utlevéllel utaznak külföldre, hogy a hamis frankokat elhelyezzék és az egész ügyet Nádossy országos főkapitány vezeri és nemcsak hazafias, de tévhivatalos jellegű az egész ügy.

## Olchváry is esküt tett

A szünet alatt a franciák azonnal jelentették Windischgrätz kijelentését Chlichant követnek, aki szűrtözött táviratban közölte a vallomás szövegét a francia külügyminisztériummal.

A szünet után Olchváry Jenő lép a bíróság elé és részletesen elmondja, hogy kapcsolódott be az akcióba. Windischgrätz említette neki, hogy kormánykörökhez közelálló személyek tudnak a dolgról,

de miniszterek neveit, sőt Nádossy nevét sem közölte vele. Neki Bécsben kellett volna hamis ezerfrankosokat elhelyezni, a bécsi ut azonban elmaradt, mert időközben Jankovichék Hágában elfogták. Később elutazott az osztrák fővárosba, ahonnan táviratot küldött Milánóba, Kopenhágába és Hamburgba, hogy baj van, a munkát abba kell hagyni.

Zadravetz lakására Rábával és Schwetz-cel ment el és ott a tábori püspök esküt veté ki tőle.

## Szörtsey József vallomása

Szörtsey József, a Nemzeti Szövetség alelnöke vallomásában kijelenti, hogy a frankhamisításról csak a Perényi-levél után szerzett tudomást.

Az elnök: És mit tudott meg róla?

Szörtsey: — Erre nézve megtagadom a vallomást.

Az elnök: Figyelmeztetem, lehetséges, hogy ez el csak ért önmagának és esetleg a többi vádlottnak is.

Szörtsey: Kérem, nincs semmi mondanivalóm.

Az elnök: Tud-e arról, hogy a hamis frankokat a Nemzeti Szövetség helyiségében szörtöztek?

Szörtsey: — Nem kívánok nyilatkozni.

Az elnök ezután a Perényi-levéllel kapcsolatban intéz hozzá kérdéseket.

## Baross kiadja a négyszáz milliót

Mankovics tesz ezután vallomást. Részletesen elmondja, hogy helyezte el a Tűzhely Banknál a 150 darab hamis ezerfrankost és hogy szerzett rá

Windischgrätz: Egészen biztos, hogy neki nem mondtam sem a miniszterelnökről, sem a kormány más tagjáról semmit, de főleg nem azt, hogy benne vannak a frankügyben.

— Egy megjegyzésem van még a költségekre vonatkozóan. Multikori vallomásomban azt mondtam, hogy ezeknek a fiatalembereknek jutalom volt ígérve. Hát ez kérem nem jutalom volt, hanem többletköltség. Egyesek ugyanis kénytelenek voltak ruhákat beszeresni, többet adtak ki, mint amennyit túllik költség címén kaptak, ezért kifizetésbe volt helyezve nekik, hogy költséget megtérítsük, de jutalomról nem volt szó.

Végül elmondja Andor, hogy felhatalmazásuk volt, hogy szükség esetén, ha jónak látják, semmisítsék meg a hamis frankokat.

— December 8-án — mondja Schwetz — megkaptam a hamis frankokat,

ugyanakkor kaptam két darab jó 1000 frankost és 90 dollárt, összesen körülbelül 13 millió korona értékű pénzt.

Schwetz ezután már ismert dolgokat mond el, majd így fejezi be vallomását:

«Kötelességemet teljesítettem házámmal szemben.»

Winkler István a következő vádlott. Vallomásának leglényegesebb része, hogy Jankovich a Nemzeti Szövetségben avatta be az értékesítésre kiválasztott fiatalembereket az ügybe.

Winkler kihallgatása után az elnök szünetet rendelt el.

Windischgrätz Olchváry vallomására megjegyzi, hogy ő sohasem beszélt a vádlottnak arról, hogy a kormányhoz közelálló körök tudnak a frankhamisításról.

Olchváry: Ez igaz, én félreértettem a kegyelmes urat.

Vargha kihallgatására került ezután a sor. Elmondja, hogy december elején találkozott Jankovich herceggel, aki közölte vele, hogy egy hazafias akció folyik, melybe őt is szeretnék bevonni. Jankovich bemutatatta a hercegnek, aki azt a megbízást adta neki, hogy Stockholmba megy, bevárja Jankovichot és átvesz tőle egy köteg hamis ezerfrankost. Pár nappal később román nyelven kiállított utlevelet kapott, amire csak osztrák vízumot tudott szerezni. A dán, svéd és német vízumokat Bécsben akarta megszerezni, de nem sikerült neki, mire visszautazott Budapestre és közölte Rábával, hogy nem tud Stockholmba jutni, mert nem kapott vízumot.

— Mikor a Perényi-levél tudomásunkra jutott — mondja Szörtsey — én, Nádossy, a herceg és Baross Gábor összeültünk és megbeszéltük a teendőket. Az a kijelentés, hogy én azt mondtam, a levél csak formalitás, nem felel meg a valóságnak. Helyt én senkinek soha nem mondtam. Biztosan tudom, hogy

Bethlen miniszterelnöknek nem volt tudomása az akcióról.

Windischgrätz észrevételei során kijelenti, neki az a benyomása, hogy Szörtsey csak a Perényi-levél után tudta meg, hogy miről van szó. A Nemzeti Szövetség helyiségét nem ő, hanem Baross Gábor szereztte meg neki és Baross közbenjárására helyezték el a szövetségűl a hamis ezerfrankosokat is.

háromszázharmincmillió köicsont. Mikor a frankügy kipattant, elment Windischgrätzhez, aki Nádossyhoz utasította.

# CIRKUSZ

## Ingeborgics tragédiája

A jeles Ingeborgics, mielőtt felakasztotta magát cianidkivallal töltött hatlövetű revolverére, kérésre kimondta — tanulságul az életbenmaradottak számára — tettének okát, amely ennek következtében minden, csak nem ismeretlen.

A katasztrófa — fogott bele érdekes és mindenképen megszívlelésre méltó előbeszélésbe az öngyilkosjelölt — ott kezdődött, hogy a szomszéd hentes háromnegyed évvel ezelőtt így szolt hozzám:

— Irassa be szakácsnéjüket a kiházasítási együletbe!

— Miért? — kérdeztem meglepődve.

— Mert ezzel egész szép pénzt lehet keresni, ha a beiratott férjhez megy.

— Hogy-hogy?

— Maxa nem hallott még erről? Az egyület huszezer dinárt fizet ki magának, mint kedvezményezettnek, ha az esküvő megtörténik.

A nagyszerű alkalmat nem akartam elmulasztani. Beirattam a szakácsnéjüket. Lefizettem ezalkalommal negyven dinár beiratási díjat, szó nélkül, mint egy katonatiszt, azonnkivül huszonhat dinár jelentkezési költséget, szó nélkül, mint egy palli, ötven dinár jutaléki alapot, szó nélkül, mint egy kishorú, száz tíz dinár illetéket, szó nélkül, mint egy korlátolt beszámíthatóságú, hatvanegy dinár és ötven para kerámiai letétet, szó nélkül, mint egy idült alkoholist, harminchárom dinár nyugtaegyenleget szó nélkül, mint egy főkkeliből és végül tizenöt dinár adóit.

Ezt már nem szó nélkül. Megérdeklődtem a pénztárostól:

— Mért kell fizetni tizenöt dinár adóit?

— Hát harminchárom dinár nyugtaegyenleget mért kell? — adta vissza a kérdést.

Igaz volt. Nem mindegy nekem, hogy milyen címen fizetek? Leszartam az adóit is.

A következő héten egyelőre tagot háziasított ki az egyesület. Erre föl beinkasszáltak ötven 80x25=2000 dinár járulékot. December folyamán kifizettem összesen tizenháromezer dinárt. Januárban a dupláját. Februárban el kellett adnom a házamat. Márciusban tízenyolcszor kirugtam az egyesületi pénzbeszedőt, de tízenkilencszer is eljött. A szívóssága imponált, megtudakoltam tőle, hogy mielőtt erre a pályára lépett, nem volt-e a bíróságnál, mint végrehajtó?

— De ott voltam. — felelte — csak nem mint végrehajtó.

— Hát?

— Mint járásbíró.

Erre kifizettem neki a negyvenegy dinár hátralékomat, ugris hiába küldtem volna el, tudhattam, hogy megint ellőn. Járásbíró, bírja a járást...

A hentes részvétellel esővált a fejét:

— Az a baj — mondta — hogy a szakácsné koraszülött.

— Hogy érti ezt?

— Huszonöt évvel később kellett volna neki világra jönni. Akkor most férjhez lehetne adni és kegyed már rég felvehette volna a huszezeret.

— Így azonban...?

— Így azonban nincs más hátra, irassa be nagyanyját a temetőzési együletbe. Ha meghal, kap ötvenezer dinárt.

A nagyszerű alkalmat nem akartam elmulasztani stb. (Ez a szöveg az utolsó rész, a cikk folytatása a következő lapra.)

A következő héten az egyület tagjai közül huszezeret elhaláloztak, ami eszerint huszezer dinárba került. Április folyamán hatvanegy tag tért örök nyugalmra, hatvanegyszáz dinár. Ma még csak a harmadika van, de már is kilencen szünderültek jobblétre, ott egye meg őket a fene, kilencszáz dinusom tirátja őket.

Talán teletnapjág fizethettem volna a tagdíjakat a két együletben, ha tegnap be nem következtek a fordulat: az esküvő is, meg a haláleset is.

Egészen elfeledtem, hogy öngyilkosjelölttel ülök szemközt és melegen megráztam a jeles Ingeborgics kezét:

— Végre! — mondtam. — Melegen gratulálok.

A jeles Ingeborgics kesereden mosolygott.

— Mihez? A szakácsné halt meg és a nagyanyám ment férjhez.

Azzal, mielőtt megakadályozhattam volna benne, végrehajtotta az öngyilkosságot. Isten nyugosztalja, hirtelen ember volt, ha vár még egy félórát, beiratom őt valamelyik temetőzési együletbe.

Szk.

## Peles Dusánt

### ki akarják zárni a zagrebi radikális pártból

Zagreből jelentik: A Pasics—Jovanovics-affér hullámai komoly válsággal fenyegetik a zagrebi radikális párt-szervezetet, amelyhez a napokban javaslatot nyújtottak be, hogy **Dr. Peles Dusán volt minisztert zárják ki a pártból**, mert a párt-szervezet határozott utasítása ellenére a radikális párt főbizottságának ülésén **Jovanovics Ljuba kizárása ellen foglalt állást**. A kizárási indítvány sorsát nagy érdeklődéssel várják zagrebi politikai körökben.

## Legyen világosság

### Szeptemberre üzemben lesz a noviszedi légszuszgyár

A noviszedi kizselyesített tanács már régebben elhatározta, hogy a háború folyamán üzemen kívül helyezett noviszedi légszuszgyárat átalakítja és új-ból üzembe helyezi.

A belügyminisztérium a közigyelési határozatot, amelyet jóváhagyás végett felterjesztettek hozzá, véleményezés végett áttette az építészeti minisztériumhoz a kilitásba helyezte, hogy bizottságot küld ki annak megállapítására, hogy az üzembhelyezendő légszuszgyár jövedelmező lesz-e? Minthogy a szakértők leérkezése hónapok óta késett, Noviszed város legutóbbi közigyelésén kimondotta előző határozata sürgettségét, egyben **350.000 dinár előleget utalt ki a gázgyár átalakításának költségeire**. Ezekután megérkezett Noviszedra a kiküldött szakértői bizottság is, amely **Stirski Miroslav** építészeti minisztériumi mérnökből és **Jakovljević Milorad** belügyminisztériumi titkárból állott, akik **Lukics János** polgármester-helyettesével, **Plavšić Nikola** műszaki tanácsossal és **Kürti János** városi kizselyesítővel a helyszínen megtekintették az átalakítás alatt álló légszuszgyárat és jegyzőkönyvet vettek fel arról, hogy a légszuszgyár úgy, amint ma áll, nem sokkal ér többet a semmitől, ellenben üzembhelyezése esetén **3.250.000 dinár** értéket reprezentál. A bizottság továbbá megállapította, hogy **750.000 dinár** befektetéssel és **200.000 dinár** üzemi költséggel üzembhelyezhető a gyár és rögtön jövedelmezővé válik. A bizottság helyesbíró hozzájárult a kizselyesített városi tanács határozatához, hogy a gyár átalakítá-



Ez Bayer eredeti csomagolása Aspirin tablettáinak. Figyeljünk a fekete-fehér-piros védjegyre!

## A csurogi Strasznoj

### Egy csurogi parasztagazda végigcsalta az egész községet

A csurogi esendőség hétifőn letartotta **Tóth József** csurogi földműves, aki az egész községet végigcsalta. **Tóth József**, akit vagyonos embernek hittek, Szabolcskai Fülöptől egy lánca földet vett 5000 dinárért. A vételárra 450 dinár előleget adott és a földet a nevére íratta. Szabolcskai hiába sürgette a hátralékot vételárát, **Tóth** a szemébe nevetett és kijelentette, hogy országban sincs fizetni.

Hasonlóképpen csalta meg **Erővöl István** lókupecet, akitől 4000 dinárért egy lovat vásárolt, de arra csak 300 dinár előleget adott, a lovat nyomban tovább adta, a vételár hátralék megfizetéséről tudni sem akart.

**Rejlin** Milántól egy lánca lótere föld termését vásárolta meg 1500 dinárért, erre 500 dinár előleget adott. A lóteret lovaival feletette, azután nem fizetett.

**Csabi Páltól** három és fél méterméteres gabonát kért kölcsön, amelyet nyomban eladott és soha vissza nem fizetett. **Malics** és **Rajcsics** gabonakereskedőknek eladott 85 mássa tengerit 15.000 dinárért, a tengerit azonban másnak is eladta, el is szállította, a felvett összeget megtartotta.

**Vasziljev Makazintól**, a beogradai cukorgyár csurogi megüzemeltetőjétől 12.000 dinárt vett át és kötelezte magát 12 lánca földet cukorréppel bedíjteni, ehelyett csak öt láncaot vetett be és a termelt cukorrépet más gyárnak adta el. **Vasziljev** 300 kiló cukrot is kapott a mikor felszólították, hogy a cukrot adja vissza, **Shkillel** beverte **Vasziljev** orrád.

**Somogyi Mátyás** egy lánca földet adott el **Tóthnak** 6950 dinárért, a földet **Tóth** átíratta a nevére, de a vételárát nem fizette meg és a bevezett lóherét elvitte.

**Orosz Imré**lől egy lovat vásárolt 1750 dinárért és arra 450 dinár előleget adott, a lovat nyomban tovább eladta, de **Orosz** követelését nem elégítette ki.

**Tóth** kedden beszámították a noviszedi ügyészség fogházába.

Nádossy elvitte Baross Gáborhoz, aki egy váltóra adott neki négy-százötvenöt, hogy a 150 darab orv-trankost kiválthassa.

Török elnök Mankovics kihallgatása után a tárgyalást berekesztette.

## Mi lesz Telekivel és Zadravetznel?

A parlament folyosóján kedden delőtt a képviselők élénken tárgyalták a frankpör főtárgyalásán elhangzott vallomásokot. A legitimisták csoportja előtt Györki Imre dr. szociáldemokrata képviselő a következő kijelentést tette:

— Az eddigi vallomások alapján olyan alapos gyanúok merültek föl gróf Telek Pál és Zadravetz püspök ellen, amelyek szükségessé teszik az eljárás megindítását. Ha az ügyészség ezek után sem helyezi őket vád alá, az a veszedelem fenyeget, hogy a főtárgyalás után újabb frankpört kell majd indítani.

A legitimisták mindenben osztották Györki véleményét.

Pesthy Pál igazságügyminiszter újságírók előtt így nyilatkozott:

— Egyes tanúk vallomása még nem elegendő a zoliárás megindítására, be kell várni a tárgyalás végét. Az ügyészség is csak akkor fog állást foglalni, ha a főtárgyalás befejeződik.

## Ne bántsák Becker Bábút

### Parlamentári közbeszólás epilógusa

Az apatini származású **Becker Bábú**, a botrányairól közmórt meztelen tánc-lémben — mint Budapestről jelentik — tudtán kívül csinos botrányt rendezett a magyar belpolitikai életben. Rajta kívül a botrány szereplői még **Meskó Zoltán** egységspárti képviselő és **Heinrich Antal**, az elhunyt **Heinrich Perenc** volt miniszter fia. A nemzetgyűlés egyik legutóbbi ülésén **Vilzián** István beszéde közben ellenzéki oldalról megjegyezték, hogy annak idején mozt adott **Becker Bábúnak** és vele vacsorázott ugyanakkor, amikor mint mozdiktátor korlátlanul itélkezett elevenek és holtak fölött. **Vilzián** azt felelte a közbeszólásra, hogy **Becker Bábút** nem is ismeri, amire **Meskó Zoltán** így hódított feljebb: »Nem baj, nem veszített vele semmit!«

**Meskó** megjegyzéséből affér keletkezett, amelynek most a parlamentben és a bíróság előtt lesz folytatása. A közbeszólás kapcsán **Heinrich Antal** levelet írt **Meskó Zoltánnak** és a levélben illetlen közbeszólónak nevezte a képviselőt.

— Ön — mondja a levél többek között — a nemzetgyűlés egyik nyílt ülésén illetlen közbeszólást tett egy nőgyere és ezért figyelmeztetem, hogy a jövőben tartózkodjak hasonló kijelentések megtételétől, mert különben annak súlyos következményei lesznek.

Egyébként a levél egész tartalma szigorú hangú és aláírójaként ómoravica **Heinrich Antal** szerepel.

**Meskó Zoltán** a levél hangját és tartalmát sértőnek találta magára nézve és kijelentette, hogy mivel annak tartalma véleménye szerint nemcsak sértő, hanem terrorizáló is, mentelmi jog-sérelemet lát felforgogni, ez alapon mentelmi bejelentést tesz a Háznak és amennyiben a mentelmi bizottság a jog-sérelemet megállapítja, a nemzetgyűlés fórumán kívül vezeti elégtételt a levél írójától. Kijelentette **Meskó**, hogy párbajozni nem fog, annak ellenére, hogy szolgálaton kívüli százados, mert a párbajt, mint hitű katolikus, eltilti, hanem a büntetőjárásbíróshoz fordul és becsületértés miatt megjelentést **Heinrich Antal** ellen.

**ALTERNO RADIO**  
KÉSZÜLÉKE  
ALKATRÉSZEK  
NOVISZAD  
K. PEJAZETEL 44

**TÜKRÖT** parancs nélkül legújabb módosításon  
Kirákatúveget  
ALBA  
Közgyárnál Noviszed  
Zoltannálka utca 53.

# HIREK

## Nincsenek csudák

Az emberiség ismét gazdagabb lett egy hősi pózzal: egy bátor amerikaius körülrepülte az Örök Csendesség börtömből, ledobta rá a csillagos lobogót és büszkén vette a terra inkognitát, a nélkül, hogy lábival érintette volna a szűz hőmezőket. Az északi póluson csak a fantázia lért eddig, most az emberi szem is átsiklott rajta és fényképfelvételek örökítették meg a titokzatos vidék esüdjét, hogy mindenki megbámulhassa a sosem látott jéghegyeket, a világ sarkát, ahol még a madár se jár. Az északi sark volt az Elérhetetlen Asszony, akit hűbástromoltak elszánt kalandorok és szerelmes tudósok, ennek a bűbárodnak a titkai mindmég rejte maradtak a kíváncsi szemek előtt. Amiótt Byrd alexredes, a mohó amerikai, aki nem félt meg a halálos csendtől és a hűvelék és a kúszja árán neki jutott az a dicsőség, hogy — Amundsen orru előtt — feltedezte az északi sarkot. Egy kisúll az igazán nem nagy bizetség a világhírért, a hűvelékujjat pedig, amit utóbban harapott le a vitéz alexredes kezéről a hideg, számszüks ráadásnak.

Mint minden nemes és nagystíli cselekedet mögött, az északsarki expedíció háta alatt is üzleti érdekek állnak. Mert a kellemes rendszerint karöltve jár a hasznossal. Fordnak üzleti hírségét bántotta, hogy légújítójával akarják átrepíteni az északi sarkvidéket. Ma, amikor minden nyomorult talában Ford-antón járnak, Ford-traktorral szántanak — vetnek — szülnék és boronálnak a népek épp a legszenvedelmesebb utazásnál, amely iránt az egész világ érdeklődik, mellőzzék-ét és repülőgépeit? Nem, a Ford nem hagyja magát lefőzni egy vadak légújítójától. Ő meg fogja előzni a Norvég. És tényleg: expedíciót szereltett, legjobb Fokker-gépeit állította starthoz és ott, ahol a Rolls-Royce-motorok is kudarcot vallottak, Ford rekordot teremtett. Újjat húzott Amundsennek, Byrd kapitány két ujját árán.

Pusztán lelkesedésemből sohasem alakul ki egy épkézláb expedíció. De az üzleti versengésből néha a tudomány is profitál. És ha gyakorlati jelentősége nincs is ennek a feltedezésnek, azért csak nagyszerű, szivdobogató érdekes, még gondolatnak is: bejárni azt a rejtélyes vidéket, ahol a föld tengelyét őri az Isten!

**Mária királyné visszatért Beogradba.** Beogradból jelentik: Hétfőn este tíz órakor a zagrebi gyorsvonattal Beogradba érkezett Mária királyné öfelsége, aki hosszabb ideig Marienbadban nyaralt. Az állomáson Alekszandar király öfelsége, Jovanovics Vászka közlekedési miniszter, Danjanovics Jasa tábornok udvari marsall, Hadzsics tábornok szárnysegéd és Zecsevics tábornok városparancsnok várták a vonatot. A királyné megérkezése után barátságosan üdvözölte a megjelenteket.

**A miniszterelnök a királynál.** Beogradból jelentik: Uzunovics miniszterelnök délelőtt audienclán volt és beszámolt a királynak az előző nap eseményeiről. A miniszterelnököt a délutáni és esti órákban a kormány több tagja kereste fel és különösen Szrskics és Perics miniszterekkel tárgyalt hosszasan.

**Malagurszki szubotical polgármester hazatért.** Malagurszki Albe szubotical polgármester kedden visszaérkezett Veliki-Becskerekéről, ahol résztvett a vajdasági városok szövetségének közgyűlésén. A polgármesteri szerdán átvette hivatalát.

## Benyújtották a bizalmatlansági indítványt a német kormány ellen

Luther nem vonja vissza a zászlórendeletet

Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés keddi ülésén beteresztették a szociáldemokraták bizalmatlansági indítványát. Az indítványt a szociáldemokrata párt részéről Breitscheid képviselő indokolta meg. Breitscheid beszéde után Luther ki-

jelentette, hogy a kormány nem vonja vissza a zászlórendeletet és július végén sor kerül a rendelet végrehajtására. Luther beszédét kedvezőtlenül fogadták.

Az indítvány fölött szerdán folytatják a vitát.

## Jobboldali összeesküvést lepleztek le Németországban

Az összeesküvők Berlin ellen akartak vonulni

Berlinből jelentik: A berlini rendőrség kedden este nagyszabású jobboldali összeesküvést leplezett le.

A rendőrség a tudomására jutott adatok birtokában még az éjjeli órákban házkutatásokat tartott a jobboldali szövetség vezetőtagjainak lakásán. A ház-

kutatások hír szerint szenzációs eredménnyel jártak. Állítólag megtalálták egy Berlin elleni felvonulás teljes tervét.

A rendőrségen késő éjjel megkezdtek Luck ezredes kihallgatását, amelyről nagy eredményeket várnak.

**A francia frank kritikus napjai.** Párisból jelentik: A Figaro közgazdasági szerkesztője a lap vezetőhelyén cikket közöl a frank árzuhanásáról. A cikk szerint a belső államkölcson szelvényett május huszadikán kell beváltani és ez a nap kritikus lehet a francia gazdasági életre. A lap megállapítja, hogy az utolsó három hónap alatt a frank harmincöt százalékkal esett.

**Községi választások Krapinán.** Zagrebból jelentik: Krapina községben most folytatók le a községi választásokat. A Pribicevics-párt tíz, a Radics-párt hét és a horvát föderalisták egy mandátumot kaptak. A radikálisok nem szereztek mandátumot.

**Pénteken hirdetik ki az ítéletet a Roboz-tesztvérek bűnügyében.** Budapestről jelentik: Az ítélet-tábla Auer-tanácsa hétfőn folytatta a Roboz-tesztvérek hűtlenségi és nemzetgyalázási bűnügyében a felelősségteljesítést. A védők négy és félórás védőbeszéde után Kähler Béla dr. főügyész helyettes állott szóásra, majd bemutatta Roboz Imre egykori kolozsvári lapjának, az Új ember-nek egyik most előkerült számát, amelyben a vádlott arról cikkezett, hogy „Horthyék magint valami irredenta akcióra készülnek, hogy uraimuk területét megnagyobbítsák, hogy több zsidót üldözthessenek ezután”. Roboz Imre hosszú védőbeszédet adott elő ezután, majd az ölnök a tárgyalás folytatását péntekre halasztotta, amikor a tábla ki fogja hirdetni az ítéletet.

**A becskeréki nyomdászok mulatsága.** Becskerekéről jelentik: A becskeréki nyomdász munkások május 23-án, pünkösd vasárnapján a Kaszinó helyiségében kabaréval és dal-estével egybekötött táncmulatságot rendeznek. Az előadásra a noviszadi „Buducsneszt” nyomdász-dalgyűjtés is közreműködik.

**A zagrebi rádió-leadóállomás szombatot kezd meg működését.** Zagrebból jelentik: A zagrebi rádió-leadóállomás szombat este fél kilenckor adja le első programját. A hivatalos hírszolgálaton és meteorológiai jelentésen kívül az állomás zenészműveket is továbbít. A rádió-leadóállomás tervbevette, hogy külföldi állomások programját is továbbítja. Az állomás 350 hullámhosszon, öt kilowatt energiával dolgozik.

**Bicsérdy Budapestre érkezett.** Budapestről jelentik: Bicsérdy Béla, a híres erdélyi növényvédő apostol kedden este a mohácsi hajóval Budapestre érkezett. Az állomáson hívei ünnepélyes fogadtatásban részesítették Bicsérdyt.

**Zagreb százmilliót kölcsont vett fel.** Zagrebból jelentik: Heintz Lajos zagrebi polgármester kedden Beogradba utazott, hogy a kormánynál intervenáljon egy százmillió dináros kölcson ügyében, melyet Zagreb város új beruházásokra akar fordítani.

**Francia konzulátus Dubrovnikban.** Dubrovnikban a napokban francia konzulátus nyílik meg.

**A gyáriparosok szövetsége júniusban tartja közgyűlését.** Zagrebból jelentik: A gyáriparosok országos szövetségének választmányja Alekszander Sámuel elnökletével kedden ülést tartott. Az ülésen Bauer Márton főtitkár beteresztette jelentését a múlt évi működéséről. A titkári jelentést a választmány tudomásul vette és elhatározta, hogy a szövetség ezévi közgyűlése június 6-án Zagrebben fog összehívni. A választmány megválasztott egy bizottságot, mely a szövetséget a munkaadók nemzetközi szervezetének május 17-iki hágei kongresszusán fogja képviselni.

**A dalmáciai községi választások.** Splitből jelentik: A dalmáciai községi választások vasárnap kezdődnek. A horvát parasztpárt a választáson közös listával vesz részt a horvát néppárttal. A föderalistákkal a Radics-pártnak nem sikerült megegyezni.

**Románia olasz kölcsönt kap.** Bukarestből jelentik: A román kormány hivatalos értesítést kapott, hogy Olaszország huszmillió líra kölcsönt folyósít Romániának. A kormány megbízottja már el is utazott Romába, hogy a szerződést aláírja. A kölcsön nyolc százalékkal kamatozik és tíz-tizenöt év alatt kell törleszteni.

**Bécsben letartóztatták egy budapesti bankárt.** Bécsből jelentik: A bécsi rendőrség letartóztatta Germanus Gyula budapesti bankárt. Germanus ellen ügyfelei kétszázhuszfeljelentést tettek sikkasztás és csalás miatt. Germanus a följelentők elől Bécsbe szökött és ott Weisz Mór néven él. Álszakállt és bajuszt ragasztott és szemüveget használt, mégis felleltek. Kihallgatásakor elmondotta, hogy ő kihitelezte megbízó pénzét és ügyfelei nem fizettek, így ő nem tehetett eleget kötelezettségeinek. A kiadatási eljárás megindult.

**Lemondott rendőrkapitány.** Sztosics Vladimír szubotical másodosztályos rendőrkapitány, mint jelentették, lemondott állásáról. A belügyminiszteremből most leirat érkezett a szubotical főispáni hivatalhoz, amely szerint a miniszter elfogadja Sztosics lemondását. A lemondott rendőrkapitány uszóját még nem nevezték ki.

**Davidovics Ljuba Kikindás.** Davidovics Ljuba vasárnap dr. Veljkovics Voja és dr. Kumanudi Koszta volt pénzügyminiszterek, továbbá Grol Milán, dr. Selyerov Sziavko, dr. Radoszavijevics Milos és Mihajlovics Ljuba képviselők társaságában Kikindán résztvesz a párt nagygyűlésén. A következő vasárnap Davidovics Szentán tart népgyűlést és még a hó folyamán Noviszádra érkezik pártja népgyűlésére.

**Muzulmán küldöttség Pasicsnál.** Beogradból jelentik: Pasics Nikolát, a radikális klub elnökét kedden délelőtt egy boszniai muzulmán küldöttség kereste fel Atif Sztitnica bég vezetésével. A küldöttség üdvözölte Pasicsot nyolcvan éves jubileuma alkalmából. Pasics hosszabb beszédben válaszolt a küldöttségnek és a többek között azt mondotta, hogy az összes szerbek, vallásra való tekintet nélkül egyesültek egymással és most együtt kell működni az ország felvirágoztatásán.

**Befejezték a vajdasági városok kongresszusát.** Becskerekéről jelentik: A Vajdasági Városok Szövetségének becskeréki kongresszusát, amely hétfőn kezdődött meg, kedden délelőtt fejezték be. A keddi ülésen teljesen letárgyalták a községi törvényjavaslatot és határozati javaslatot fogadtak el, amelyet valamennyi vajdasági városnak megküldenek véleményezés végett. Ennek megtörténte után a Szövetség Szubotica fog ülést tartani és ezen az ülésen szövegetik meg véglegesen a határozati javaslatot.

**Külgazították a becskeréki választói névjegyzékeket.** Becskerekéről jelentik: A becskeréki törvényesek kedden küldte vissza a városnak a választói névjegyzékeket, amelyeket az évi külgazítás után jóváhagyott. A névjegyzékeket a városházán közszemlére teszik.

**A királyság proklamálásának ünnepe Romániában.** Bukarestből jelentik: A királyság proklamálásának nemzetünnepét hétfőn az egész országban nagy ünnepélyességgel ülték meg. A bukaresti ünnepeken résztvettek a királyi család, a diplomáciai testület, a miniszterek és körülbelül harmincezer ember.

**Mestrovics Iván, a világhírű jugoszláv szobrász két szobrot készít Chicagó városának.** Zagrebból jelentik: Mestrovics Iván, a világhírű horvát szobrász, aki jelenleg Amerikában tartózkodik, Chicagó város két hatalmas szobor elkészítésével bízza meg. Az egyik szobor egy indiánt, a másik egy cowboyt ábrázol, mint Amerika őslakóit. A szobrokat Chicagó város főterén fogják felállítani. Mestrovics a két szobrot Zagrebben fogja megmunkálni és az öntést a horvát fővárosban fogják végezni.

Hallotta-e már, hogy a Hudson-Essex kitűnő amerikai 6 helyes autó képviselje Subotican S. Ad. Engl cégét van?

Roth Olga kozmetikai intézetében (Subotica, Kralja Aleksandra ul. 4. Rossija Ponsiere palota) az összes szépséghibákat u. m. szemlő, pattanás, májfolt, szemölcs, alkalmatlan hajszálakat, arcbőrhamlasztást stb. gyakorlati eredménnyel kezel. — Minden hölgynek érdeke, hogy a könnyen eltávolítható szépséghibáktól és az ezekkel együtt járó lelki depresszióktól mielőbb megszabaduljon. Kiváló hatása saját készítményű szépségápoló szerek, kenőcsök, pudingok, svógyzsanpanok, arcfelhirtő és szemlőkenőcsök szétküldése az egész országban utánvétellel. Tanítványok kiképzésre elfogadók.

— **Radics-párti nagygyűlés Szomborban.** Beogradból jelentik: Palics József, a szombori Radics-párt elnöke két napig Beogradban tartózkodott, ahol tárgyalásokat folytatott az országos párt vezetőivel. A tárgyalások során elhatározták, hogy május 4-én nagygyűlést tartanak Szomborban. A nagygyűlésen részt vesznek Radics István, Radics Pavle, dr. Krajacs Iván és dr. Penar Ivó is.

— **A szentai és adai dentisztek vizsgálja.** Szentáról jelentik: Kedden érkezett a városhoz a közegészségügyi miniszter rendelete, amely elrendelt, hogy a szentai és adai gyakorló dentisztek, fogászok június elsején és tizenharmadikán a közegészségügyi minisztériumban Beogradban vizsgáznai kötelesek.

— **Városi közgyűlés Noviszadon.** Noviszadról jelentik: Noviszad kiszélesített városi tanácsa e hó végén a Magyar-ucca kikövezése ügyében kiírt pályázat tárgyában rendkívüli közgyűlést fog tartani. A közgyűlésen más sürgős kérdések is napirendre kerülnek.

— **Két évi fegyházra ítélt orosz emigráns.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszéken dr. Belajdzsics Vladimir törvényszéki elnök tanácsa kedden két évi fegyházra ítélte Czeil Szergie orosz menekültet, aki belopódzott Pirnat Franciska kávéházi felírónő Kamenici-ucca 46. szám alatti lakására és ott a ládát feltörve, 7000 dinár készpénzt lopott. Az elítélt felebbezett.

— **Öngyilkosság féltékenységből.** Beeskerekről jelentik: Mészáros Lászlóné harminckét éves beeskerei asszony kedden öngyilkossági szándékból marólugot ivott. A gyors orvosi beavatkozás megmentette életét. Az asszony kijelentette, hogy féltékenység miatt akart megválni az élettől.

— **Hirtelen halál.** Noviszadról jelentik: Ljotics Pál noviszadi tanítóképzési igazgató kedd reggel háromnegyed nyolckor az intézet épületében levő lakásáról az igazgatói irodába ment át, de alig lépett be az ajtó, összeesett. Amikor a gyorsan előhívott orvosi segítség megérkezett, Sztipics Pál igazgató már meghalt. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy szívszélhűdés okozta halálát.

— **Pasics Ráda pörei.** Beogradból jelentik: A beogradi elsőfokú bíróság szerdán fogja tárgyalni Sztójadinovics Dragisa dr. miniszteri inspektorok két rágalmozási pörét Pasics Ráda ellen. Az egyik ügyben Pasics Ráda elfogultsági kifogást emelt a bíróság ellen és szerdán fogják kihirdetni a semmitörvényszéknek erre vonatkozó határozatát.

— **Sikkasztó szabósegéd.** Noviszadról jelentik: A rendőrség letartóztatta Mockó Lajos szabósegédet, mert Momir Szevčan cipészsegédétől 1700 dinár értékű szövetet vett át, hogy abból részére ruhát készítsen. Mockó a szövetet 700 dinárért eladta Sigmund János szabósegédnek. A rendőrség a károsult Momirnak visszaadta a szövetet és a sikkasztó szabósegéd és orgazdája ellen az eljárást megindította.

— **Halálozás.** Szentáról jelentik: Csonka Ferenc vendéglős neje kedden reggel negyvenéves korában hirtelen elhunyt. A halál oka szívszélhűdés.

— **Nemzetközi autóverseny Zagreb-ban.** Zagrebból jelentik: A jugoszláv autóklub vasárnap rendez meg első nagyszabású autóversenyt, amelyre tizenöt nagy külföldi autógyár jelentette be részvételét. A verseny startja a Zagreb közelében fekvő Szamobor községben lesz, ahonnan az indulók a Pljesnivici hegység körüli mintegy száz kilométeres utat tesznek meg és aztán visszatérnek Szamoborba. A verseny iránt az ország sportköreiből nagy az érdeklődés.

— **A világotató németek elutaztak Beogradból.** Beogradból jelentik: A herceg Leibingen és gróf Mellin vezetése alatt Beogradba érkezett világotató németek kedden reggel folytatták útjukat Konstantinápoly felé. A világotató utazók Konstantinápolyban hajóra szállnak és Kairóba mennek.

— **Mozdonykatrészek az ócska vasúton.** A noviszadi kerületi törvényszék orgazdaság miatt hat havi fegyházra ítélte Spitzer Vilmos noviszadi ocskavaskereskedőt, mert az Hermann Jenő és Lutz Ferenc vasúti fűtőházi munkásoktól mozdonykatrészeket vásárolt, amelyek lopásból eredtek. A kereskedő felebbezése folytán a noviszadi felebbezési bíróság Gyurgyev-tanácsa kedden tárgyalta a bűnyvet és szakértő kihallgatását rendelte el arra vonatkozólag, vajjon a kereskedő által fizetett ár megfelel-e az akkori piaci áraknak és eceből a tárgyalást elnapolta.

### Bicsérdy Szubotićra jön

A parajt máma a piacon  
Tizenkét dinárért is vették,  
Ugylátszik, a spenót már éri  
Bicsérdy mester közlekedtét.

(k. i.)

— **Tizenhat évig járó óra.** Noviszadon nagy érdeklődést kelt egy díszes kivitelű, üvegburás ingóra, amely a párisi kiállításon a Grand prix-el volt kitüntetve és amelynek az a különlegessége, hogy az óra szerkezete csak három fogaskerekből áll és azokat egy száraz villamos batteria mozgatja. A batteriát tizenhat évig nem kell kicserélni és ez idő alatt az órát nem kell felhuzni. Az óra, ha vízszintes helyzetből kimozdul, megáll, de ha ismét vízszintes helyzetbe jut, önmagától megindul. Az órának, amely egyik noviszadi ékszerüzlet kirakatában látható, állandóan sok nézője van.

— **Szurkáló inasgyerek.** Szentáról jelentik: K. Lajos tizenhatéves szentai cipészinás több társával özv. Branovacs Kiné házában az udvaron álló barackfáról botokkal le akarta verni a zöld barackot. Ezt meglátta Branovacs Nikola badossegéd, aki el akarta zavarni a suhancokat és bottal ráütött a cipészinásra. A cipészinás erre kést rántott elő és fejbeszurta Branovacs Kinét, aki súlyos sérülést szenvedett. A szurkáló inasgyereket a rendőrség keresi.

— **Noviszadon 5674 vörheny elleni oltást végeztek.** Noviszadról jelentik: A noviszadi epidemiológiai intézet bakteriológiai osztálya az elmúlt hetekben erősebben fellépett vörhenyjárvány leküzdésére 4900 esetben végezt dr. Dick-féle reakcióoltásokat, amelyeknél kitűnt, hogy öt éves korukig beoltott gyerekek 80%-a pozitíven reagált vörhenyre, 18% negatív eredményt mutatott és 2%-nál nem volt a reakció megállapítható. Öt évesnél idősebbeknél 37% volt a pozitív reakció, 51%-a negatív és 12% nem volt megállapítható. A pozitíven reagálóknál 774 esetben történt meg a vörheny elleni beoltás.

— **Megnyit a párisi nemzetközi egészségügyi kiállítás.** Párisból jelentik: A Quai d'Orsayn hétfőn megnyitotta a köztársaság elnöke a nemzetközi egészségügyi kiállítást, amelyen harminchat állam vesz részt. Az orosz szovjetkormány Semasco népegészségügyi népbiztost küldte ki a párisi kiállításra.

— **A szuboticei vasúti rendőrség befejezte a nyomozást az ékszerlopási ügyben.** A szuboticei rendőrség kedden befejezte a vizsgálatot az ismeretes ékszerlopási ügyben és az iratokat megküldte az államügyészségnek. Az eddigi nyomozás során több egyénre tereledött a gyanu, akik ellen a nyomozó hatóságoknak még nem sikerült tárgyi bizonyítékokat szerezni.

— **Orgonahangverseny Vrsacon.** Vrsacról jelentik: Vasárnap, május hó 16-ikán Vrsacon a Szent Gellért templom orgonáján Eck János regensburgi orgona- és énekművész orgonahangversenyt ad. Az érdeklődés a hangverseny iránt olyan nagy, hogy néhány óra alatt az összes jegyek elkeltek.

— **Műkedvelő előadás.** Maliidjoseről jelentik: A Topolai Sport Klub műkedvelő gárdája szombaton este Maliidjosen szerepelt. Az előadást a Szilágyi Gergely-féle vendéglőben tartották meg. A műkedvelők pompás játékot produkáltak.

— **Husz letartóztatás az obrováci autórablás ügyében.** Nisből jelentik: A rendőrség az obrováci autórablás ügyében széleskörű nyomozást folytat. Eddig husz személyt tartóztattak le, akiket azzal gyanúsítanak, hogy résztvettek az autórablásban.

— **A spanyol diktátor szabályozza a bikaviadalokat.** Madridból jelentik: Primo de Rivera rendeletet adott ki, amelynek előreláthatólag nagy hatása lesz Spanyolországban. A rendelet ugyanis kimondja, hogy ezután a bikaviadalok alkalmával nem szabad a lovakat leszurni és a bikákat is csak lándzsával szabad megsebesíteni. Mint-hogy a bikaviadal még mindig legfontosabb szórakozása a spanyoloknak és a rendelet lényegében érinti a viadal lefolyását, előreláthatólag az egész országban nagy izgatottságot fog kelteni a rendelkezés.

— **Megalakult az új belga kormány.** Brüsszleből jelentik: A belga munkáspárt 52 szavazattal 14 ellenében úgy döntött, hogy a szocialisták továbbra is benmaradnak a kormányban. A király erre Brunet szocialista képviselőt, a kamara elnökét bizta meg a kormányalakítással. Brunet a délutáni órákban már be is terjesztette az új kormánylistát, amelyben öt szocialista, három katolikus, két keresztény demokrata és két liberális szerepel. A miniszterek névsora a következő: Brunet (szocialista) miniszterelnök, Van der Velde (szocialista) külügy, Huysman (szocialista) tudomány és művészet, Wauters (szocialista) munkaügy, Auscele (szocialista) posta- és táviróügy, Jaspas (katolikus) pénzügy, Fellebaut (katolikus) hadügy, Liedekerke (katolikus) mezőgazdasági, Tschoffen (keresztény dem.) igazságügy, Baels (keresztény dem.) közmunkaügy, Janssen (liberális) belügy, Pescher-Franquin (liberális) garmatügy).

— **A bitolji szintársulat Szubotićán.** A bitolji szintársulat drámai együttese csütörtöktől kezdve Szubotićán fog vendégszerepelni a volt „Salome“-bár helyiségében.

— **A szuboticei izraelita nőgyelet és népkonyha** 1926 május 16-ikán vasárnap délelőtt 11 órakor a Szentegylet helyiségében közgyűlést tart, amelyre tagjait ezúton hívja meg az elnökség.

— **A Perlez-titeli országot kövezési munkálatai.** Beeskerekről jelentik: A vármegyei háznál kedden tartották meg a Perlez-titeli országot kövezési munkálataira kiírt árlejtést. Négy pályázó közül a Bikár és társa beogradi cég ajánlatát találták legkedvezőbbnek, amely az előirányzott összegnél tizenöt százalékkal olcsóbb árat kért.

— **Betörés Maliidjosen.** Maliidjoseről jelentik: A vasárnapra virradó éjjel ismeretlen tettesek betörték Pecze Dezső maliidjosi óras és ékszerész üzletének ablakait és behatolva az üzletbe mintegy négyezer dinár értékű órát és ékszert elvittek. A betörők kézrekerítésére megindult a nyomozás.

— **Landau Juliska szuboticei táncitanár** tanulmányutra Párisba utazott. Visszajövet Szubotićán és Palicson megkezdte legújabb kurzusait.

— **Harmadfél frankkal javul a francia bányászok keresete.** Párisból jelentik: Az északfranciaországi bányatulajdonosok új bérszerződést kötöttek bányászokkal. A megállapodás értelmében az alapbér tíz és a drágasági pótlék tizenöt százalékkal fog emelkedni, úgy hogy a tanult francia bányász az új szerződés alapján átlagosan huszonnyolc frankot fog keresni az eddigi huszonöt és fél frank helyett.

— **Jugoszláv és osztrák turisták utlevél nélkül közlekedhetnek a két ország között.** A jugoszláv-osztrák kereskedelmi szerződés, amelyet kedden ratifikált a parlament, bizonyos kedvezményeket állapít meg a turisták részére is. A szerződés szerint jugoszláv, valamint osztrák állampolgárok, akik tagjai valamely turista-egyesületnek, fényképes turista-igazolvánnyal, utlevél nélkül átléphetik a két ország határát, Ausztria illetve Jugoszlávia területén való háromnapos tartózkodás céljából. Ez a kedvezmény a gyalogos, valamint a vonaton történő határátlépésére egyaránt érvényes.

— **Dr. Horvát Mór** ügyvédi irodáját Vilsonova ulica 25. számú Jugo Bank volt helyiségébe (bejárati kapu alatt jobbra) helyezte át.

— **A szuboticei zsidó Patronázs Egyesület** 1926. évi május 13-án, csütörtökön délután 3 órakor a zsidó-iskola helyiségében (Zrinjski trg 23.) évi rendes közgyűlést tart, amelyre tagokat ezúton meghívjuk. Tárgyszózat: Évi jelentés, pénzügyi elszámolása ellenőrzés, választás, indítványok. Elnökség.

— **Lepedat i Jovnović szuboticei cégnél vásárolt sorsjegyek közül május 10-iki húzásokon a következő számok nyertek:**

1000 dinárt nyert: 4043 1686 48068  
63162 67909 84815 87187 92499 101388  
126241 127605 145582 149831  
400 dinárt nyert: 4079 9923 10324 73  
16819 94 20647 25413 19 50 63 27940  
31503 64 36044 65 91 98 1807 26 51 96  
48653 48299 50542 47 51207 56102 9 30  
57343 66 57940 83 63664 82 67922 84  
71080 72988 73161 76905 11 26 80011 15  
81127 57 62 66 84812 74 83 86428 53  
87129 43 89744 92439 89 97130 99879  
100234 68 101395 103085 104975 98  
110846 77 115605 700 118821 23 119054  
61 64 119228 50 80 120098 124115 50 96  
126215 36 83 89 127620 25 61 129459 76  
81 98 130617 53 132916 48 133329 60  
134833 137945 95 139365 83 141810 63  
142078 145328 74 146061 69 148022 62 81  
149852 63

## 50 év óta

világhírnévnek  
örvend mint a  
legjobb

## cipőkrém

# Schmoll Pasta

A cipőnek lakkszerű mély-  
fekete fényt ad, konzerválja  
és puhán tartja a bőrt  
Kapható minden színben

**KÖZGAZDASÁG**

**A bánati bortermelők panaszai**

**Memorandumot intéztek a kormányhoz**

Vrsacról jelentik: A vrsaci és környéki szőlőtermelők vasárnap a Szőlővenyige-vendéglő nagytermében népes gyűlést tartottak. A gyűlésen résztvettek a Gazdasági Egyesület, a Szőlőtermelők Egyesülete, az Ökonómia és Raitzeiren szövözetek tagjai csaknem kétezren. A gyűlés tárgya a szőlőtermelők tiltakozása volt amiatt, hogy a kormány a bánati bortermelés érdekét sohasem veszi figyelembe.

Bader József ismertette a szőlőtermelők panaszait. Megállapította, hogy a vámbarifa teljesen lehetetlenné teszi a borexportot és azzal is megnehezíti a bortermelést, hogy a kékkövet és raffiát magas behozatali vámmal sújtja. A borjavítást lehetetlenné teszik a magas cukorárak, végezetül pedig a munkabérek drágák és a termés nem fizetődik ki.

Bader József javaslatára elhatározták a szőlőtermelők, hogy memorandumot intézzenek a kormányhoz és a következő kívánásokat terjesztik elő:

1. Szüntessék meg a kékkő és raffia behozatali vámját.
  2. Szüntessék meg, vagy a minimumra csökkenték a bor kiviteli vámját.
  3. Kellő számú vagon adjanak a borszállításra.
  4. Ha a must minősége megkívánja a borjavítást, kedvezményes áron adjanak a bortermelőknek cukrot.
- A szónok ezután a borügynökök működését kritizálta.

A Krivaja-patak kotrása veszélyezteteti a termelést. A Krivaja-patak medrét, mint megírtuk, 1923-ban kezdték kotorni. A munka azonban olyan lassan halad előre, hogy a 78 kilométeres szakasz munkálatai még most is tartanak. A Krivaja menti területek már három év óta víz alatt állnak. Az eddigi megállapítások szerint közel másfél millió dinár kára van eddig a gazdáknak. Az ármentesítő társulat tagjai most elhatározták, hogy sürgősen kérni fogják a munka befejezését, hogy megmenethető legyen az ideai gazdasági esztendő termése.

Országos vásár. A májlijosi tavaszi országos vásárt május 16-ikán tartják meg. A vásárra vészmentes helyről mindenféle állat fölhasználható.

A hatodik zagrebi mintavásár. A zagrebi vásár igazgatósága a napokban szétküldte a meghívókat a hatodik vásárban való részvételre, azoknak a cégeknek pedig, amelyek nem kaptak meghívót, kívánatra szintén jog küldeni. A pavillonbér jelentékenyen olcsóbb, mint a múlt évben volt. A mintavásár egyldőbe esik az István-napi vásárral: augusztus 15-től 23-ig fog tartani, amikor a földművelők és falusi kereskedők tízezrei tördülnek Zagrebba. A vásár régi képviselőit kivül Oszijeken a kereskedelmi kamara, Noviszadon Besnyákovics és Radics cég ad felvilágosításokat.

A beogradi kereskedelmi és iparkamara a kereskedelemügyi minisztérium ellen. Beogradból jelentik: A beogradi kereskedelmi és iparkamara hétfőn délután ülést tartott, amelyen élesen támadták a kereskedelemügyi minisztériumot, mert a kereskedésről szóló törvényjavaslat előkészítő munkálataiból kizárták az iparkamara megbízottjait. A hétfői gyűlést a kereskedelmi és iparkamara elnöke, Firt Albert nyitotta meg és bejelentette a kereskedelemügyi miniszter határozatát, amely szerint a kereskedelmi törvény előkészítési munkálataiból kizárják a kamara megbízottjait. Az elnök bejelentése után többan felszólltak és élesen támadták a

kereskedelmi minisztert, végül nagyon éles hangú határozati javaslatot fogadtak el, amelyer megkötődnek a kormány valamennyi tagjának. A határozati javaslatban követelik, hogy a törvényjavaslatot a kamara megbízottjainak közreműködésével dolgozzák ki, küldjék meg valamennyi kereskedelmi és iparkamarának, végül, hogy csak a kamarák észrevételeinek letárgyalása után vigyék a parlament elé.

Pályázat. Beeskerekről jelentik: A zagrebi munkásbiztosító pénztár értesítette a beeskereki kamarát, hogy május hó 15-ikén délelőtt tíz órára a munkásbiztosító új épületének lakatos, üvegező és szobafestő munkálataira pályázatot irt ki.

Gyáralapítások Noviszadon. Noviszadról jelentik: Noviszadon újabb három új gyárl vállalat alakult. Pár hete kezdte meg egy temesvári érdekelttség a *szurokgyártást*. A gyár főleg kivitelre dolgozik. Ugyancsak pár hete alakult meg az *Indusirija* részvénytársaság, amely *lópáncsokat* gyárt és éjjelnappali üzembem nagyobb szabásu hadseregszállítást bonyolít le. Végül a noviszadi fésű- és gombgyár telepén *»Stedisa«* elnevezés alatt *dominóköveket* gyártó vállalat alakult, amely galafitból készit dominóköveket. A napi termelés egyelőre tízenkét garnitúra dominó. A gyár járátkártyaelőállításal is fog foglalkozni.

**KINTORNA**

— Pénzt, vagy életet!  
— Csak tessék! Éppen most akartam öngyilkos lenni az anyagi viszonyaim miatt.  
— Sajnálom, de *könyörületből nem dolgozhatok!*

— Borzasztó hideg van. Tegnap találkoztam egy emberrel, akinek lefagyott az orra.

— Az semmi, ma reggel olyan hideg volt, hogy a magam szemével láttam, amint a zsebmetsző Jack a saját zsebébe dugta a kezét a villamoson...

— Nagyon oda voltam, mikor halottam, hogy a feleséged megszökött a döfőrrrel!

— Én is! Olyan jó döfőrr volt!

Zagrebban tudvalevőleg pénzbirosgal sújtják azt az embert, aki a járdára köp. A rendőr nyomban kiállítja a büntetőparancsot és be is inkasszálja a pénzt. Egy galicjai zsidó, nem ismerve az új rendet, a köruton nagyot köpött a járdára. Ott termett a rendőr és nyomban lefizette vele a bírságot. Feltűnt ez a zsidónak és nyomon követte a rendőrt. Pár perc alatt azt tapasztalta, hogy egymás után három uccai járókelőtől vasalta be a tíz dinárt. Ekkor már nem állhatta meg és a rendőrhöz lépett.

— Pardon, biztos ur, régóta végzi ön ezt az ügyet?

— Nem, mindössze három hete.

— És hevált?

— Hogyne.

A zsidó itt közelebb lépett a rendőrhöz és odasugta:

— Mondja kérem, nem tudnék én egy vezérképviselőt kapni Lemberg részére...

— Vádolt, ön ellopta ezeket a kinaezüst evőeszközöket. Mit tud védelmére felhozni?

— Tévedés áldozata vagyok.

— Hogy-hogy?

— Azt hittem, nagyságos bíró ur, hogy *valódi ezüstből* vannak.

**GRAND HOTEL "BELLEVUE" SPLIT**  
1926. tavaszi szezon az Adrián  
45 modernül berendezett szoba. Elsőrendű káoszolgáltatás és előadás.  
Előnyös árak. Nemzetközeli találkozóhely.

**SPORT**

Orth játszik az Arzenál ellen. Budapestről jelentik: A világhírű Woolwich Arzenál angol proficsapat áldozócsütörtökön Budapesten játszik az MTK-FTC kombinált ellen. A mérkőzésnek különös jelentőséget ad, hogy hosszú betegség után először lép pályára Orth György, az MTK kontinentális híru csatára. Orth csak egy félidőt játszik az angolok ellen, nehogy gyógyuló lábát megerőltesse. A kombinált csapat így áll föl: Huber — Takács, Senkey I — Fuhrmann Sándor, Rebró — Braun, Molnár, Pataki (Orth), Opatá, Jeny. (Kohut).

A Nuselsky vendégszereplését nagy érdeklődés előzi meg. A kitűnő prágai proficsapat, mely a legelső cseh futballklasszist képviseli, komplett csapatával jön pünkösdkor Szuboticára. A Bácska a prágaiak ellen megerősíti csapatát. Elfoglalja a helyét a csapatban Szárcevic, aki a beteg Polyakovicsot helyettesíti és sorompóba lép Vukov is, aki már felgyógyult betegségéből. A bajnokcsapat hátsora ez lesz: Kulundzics II, Vukov, Kopunovics.

**Rádió-műsor**

**Csütörtökön, május 13-ikán**

(A város melletti szám a hullámhosszt jelenti)

- Bécs (531—582.5): D. e. 11: Zenekari hangverseny. D. u. 4: Koncert. 6.10: Kamarazene. 8: Színházi előadás.
- Milánó (320): D. u. 4.30: Jazz-band. 9: Operaelőadás.
- Páris (333): Este 9: Koncert.
- London (365): D. u. 4.15: Zene. 6: Táncok. 8: Koncert. 10.30: Tánczene.
- Prága (368): D. u. 4.30: Koncert. 8: Mesterhangverseny.
- Róma (425): D. u. 5.40: Jazz-band. 8.40: Zenekari hangverseny.
- München (485): D. e. 11.45: Reggeli zene. D. u. 4.30: Kvartett. 6: Zongoravtők. 7.30: Operette-előadás.
- Brünn (521): D. e. 10: Matiné. D. u. 7: Zenekari hangverseny. 8: Humoros est. 9: Tánczene.
- Budapest (560): D. e. 9.30: Szépségápolás. 10: Műse. D. u. 4.30: Előadás. 5: Cigányzene. 6.45: Előadás. 7: Szavaló-délután. 8.30: Régi operettek. 10: Kamarazene.
- Davertry (1600): Este 8: Koncert.
- Berlin (505—571—1300): D. e. 9: Ébresztő. 11.30: Koncert. D. u. 5.30: Kamarazene. 8.30: Zenekari hangverseny. 10.30: Tánczene.

**TŐZSDE**

**A dinár külföldi árfolyamai 1926 május 11.**

- Beograd 9.11.50.
- Budapest deviza 1259—1265, valuta 1256.50—1265.
- Prága deviza 5940—5990, valuta 5922.50—5972.50.
- Berlin deviza 740.50—742.50, valuta 738—742.
- Bécs deviza 1247.75—1251.75, valuta 1242.50—1248.50.
- Trieszt deviza 4415—4435.
- London deviza 276.

Zürich, május 11. Zárlat: Beograd 9115, Páris 1617, London 25105, Newyork 51680, Brüsszel 1640, Milánó 20625, Amsterdam 20780, Berlin 123, Bécs 7295, Szófia 375, Prága 15305, Varsó 49, Budapest 7230, Bukarest 1995.

Beograd, május 11. Zárlat: Páris 177, London 27525, Newyork 5665, Milánó 22550, Szaloniki 78, Berlin 1352, Bécs 801, Prága 16815, Budapest 795. Beograd 1097, Bukarest 2150.

Zagreb, május 11. Zárlat: London 254.99—246.19, Newyork 56.65—56.95, Milánó 224.57—225.57, Amsterdam 2275.20—2285.20, Berlin 1349.75—1353.75, Bécs 800.20—804.20, Prága 167.70—168.70, Budapest 0.0792, Zürich 1095.81—1099.81.

Noviszadi terménytőzsde, május 11. Buza 4 vagon bácskai 297.50—300 dinár, 4 vagon szerémi 75 kílós, 2—3 százalékos 295 dinár. Tengeri 1 vagon bácskai, fehér, 2 százalékos 130 dinár, 3 és fél vagon bácskai, hibás 80 dinár, 5 vagon bácskai Indija paritás 130 dinár, 13 vagon szerémi, májusi, Indija paritás, Posztumia reláció 130 dinár. 4 vagon bácskai, juniusi, tiszavidéki 132.50 dinár. Liszt: 1 vagon 0 kombinált, Noviszad paritás 480 dinár, 1 vagon 0 kombinált bácskai 475 dinár, 1 vagon 6-os számú, bácskai 275 dinár, 1 vagon 6-os számú, bácskai 280 dinár. Irányzat változatlan.

Szentai gabonaárak, május 11. A keddi piacon a következő árak szerepeltek: Buza 33 dinár, újbuza augusztusi szállításra 190 dinár, tengeri morzsolt 122.50 dinár, juniusi kasszával 127.50 dinár, árpa 130 dinár, sórárpa 152.50 dinár, zab 145 dinár, rozs 210 dinár, köles 100 dinár, heremag 2200 dinár, muharmag 140 dinár, gyapju 1650 dinár, bab 105 dinár. Irányzat élenkülő. Kínálat gyenge. Kereslet csekély.

Beeskereki gabonapiac, május 11. A beeskereki gabonapiacn kedden az esős idő miatt gyenge forgalom volt. Buza 290, tengeri 120 dináros árban fordult elő.

Budapesti terménytőzsde, május 11. Az amerikai jelentések ma kevés ösztönzést nyújtottak a piacnak, amelyet tartott irányzattal nyitottak meg. Buzában később sem mutatkozott nagyobb kereslet, a kínálat valamivel javult. Felsőltiszaí buzáért 420.000, fehérmegyeiért 415.000 koronát lehetett elérni. Export célra alig fejlődött ki üzlet. Hegyeshalom paritásban is megcsappant a kereslet. Posztumia paritásban pedig a magasnak tartott 635 dolláros árkövetelések akadályozták meg a nagyobb forgalmat. A kereslet újbuza iránt ma fokozódott, augusztusi szállításra 352.500 koronát lehetett elérni újbuzáért. A rozsüzlet stagnál, a tavalyi rozsból alig egy-két vagon cserélt gazdát.

Chicagoí gabonapiac, május 11. Buza májusra 161.5, júliusra 138.75, szeptemberre 134.625. Tengeri májusra 69.875, júliusra 74.25, szeptemberre 77.75. Zab májusra 40.5, júliusra 42, szeptemberre 42.75. Rozs májusra 85, júliusra 87.5, szeptemberre 89.375.

Newyorki gabonapiac, május 11. Buza 184.5—179.5. Tengeri 81.875. Liszt 725—775. Az irányzat búzánál egyenetlen, rozsnál nyugodt, tengerinél tartott.

**Május 1-én nyílt meg a Stara Kanižai Csodafürdő**

A víz erősen lúgos-bikarbonatos-radioaktív. Indikált: Rheumás és ízületi bántalmaknál, csúsz, köszvény, ischias, neuralgiák, ideg és női bajoknál. — A fürdő a város mellett gyönyörű parkban épült. — Szép, olcsó vendégszobák, igen olcsó, jó ellátás. FÜRDŐIGAZGATÓSÁG. 3633

**ENGLISKI MAGAZIN**  
folyja Beograd, Vukovarska 18.  
Mértékosztály legfinomabb férfiruhákra Feltüntetett mérték után  
Külföldiesség: kész angol ulsterok, raglánok, eredeti „Burberry's” esőköpeny  
Sportruházati különlegességek 3310

**NYILTTÉR.**

Van szerencsém összes az érdekelteket értesíteni, hogy Demus Károly bácstopolai lakos a Schneider és Demus cégből kilépett és ennek nevében semmiféle jogügylet lebonyolítására nem jogosult.

A mai naptól kezdve cég egyedüli tulajdonosa alulírott vagyok.

Bácska-Topola, 1926. május 7.

id. Schneider Dániel

4129

**Köszönetnyilvánítás**

Ezton mondok köszönetet a Tomoó Sombori Szülészeti Egyesületnek, mely egyesület suboticaí fiókjától azonnal, levonás nélkül megkaptam a teljes segítségösszeget.

4244

Sztantics József

**Ertesítés.**

Ezton értesitem a n. é. közönséget, hogy férjemtől Gajdos Illés kereskedőtől különváltan élek, senki neki ne hitelezzen, mert a hitelezettösszeget felelősséget nem vállalok s a hitelező pedig pénzét elveszti.

Bačko Petrovoselo, 1926. május 7-én.

4120

Gajdos Illésné

**GANZ-féle  
BENZIN,  
PETROLEUM,  
SZIVÓGÁZ**

**nyersolajmotorok**

bánáti kizárólagos képvisellete és gyári lerakata

a „VOLTA“ R. T.-nál  
VELIKI-BEČKEREK

**Legszebb kert**

a legmodernebb berendezéssel

megnyilt a

**HOTEL IMPERIALBAN  
BEOGRAD.**

A kert gyönyörűen van örökzölddel és virágokkal díszítve, kellemes üdülőhely, széltől és portól védve.

**Kiváló konyha  
Szerb és külföldi ételek  
Elsőrendű italok**

Weifert-sör kimérése

A konyha a színház és mozielőadás után is nyitva.

Meleg étel bármikor kapható.

A szállodában külön nagy és kényelmes termek mulatságok, bankettek, színelőadások és esküvők részére.

A szálloda szobái ujonnan, kényelmesen berendezve. Minden este hangverseny. Mérsékelt árak Gyors és pontos kiszolgálás.

Milan Mišić, szállodás.

**Négyülékes Ford**

1925. augusztusban a suboticaí kintáson véve, ballongummis, a tulajdonos átalakozása folytán

**sürgősen eladó**

A kocsit Klam Géza és Fiai suboticaí garázsában tekinthető meg. Ára 22.500 dinár, alku nélkül, fizetendő csak K. P.

Eddig nem létezett **OLCSÓ ARAKON**  
**készít férfiruhákat**

a legújabb divat szerint. Nagy választék raktáron lévő angol szövetelekből

**SZÉKELY A. FÉRFI SZABÓ**  
SUBOTICA Halpinc

**MAGAZINK' JEFTINOĆI UŠAK**

Ivo Hero i Drug R. d. Zvonimirova 97

Nagy raktár munkaruhákban, kabátokban, bluzokban, alsónadrágokban, mellényekben, ingekben, hátizsákokban stb.

Nagyban! Kicsinyben!

Kérjen árjegyzéket!

**Szalmaszálat**

málnához és egyéb italokhoz

higienikusan csomagolva, elsőrendű nemesen fehérített csodaszép, hófehér árú, reklám vagy nyomással vagy nyomás nélkül, kávéházaknak, boltoknak, cukrászoknak olcsón szállít

**JOSIP BELAK, CELJE 43.**

Minta és katalógus ingyen.

3917

Egy Hoffherr-Schranz gyártmányú

**6-os komplett cséplőgarnitúra**

Szerbia egyik kintő termő vidékén szakember részére, kelő garancia mellett a cséplési szezonra bérbeadó.

Cím a kiadóhivatalban.

4118

**ELSŐ SUBOTICAI  
PAPIRZACSKÓGYÁR**

**F. BEDŐ SUBOTICA** ŠENOVA UL. 19. TELEFON 436.

Ajánlja minőség és ár tekintetében elsőrendű és versenyképes papirzacskóit. Kérjen mintát és árajánlatot.

**AUTOMOBILISTÁK**

autogarage, javítóműhely, benzín és olajállomás, gumivilkainizálás és autóheggesztés

**PANCSEVON  
GRAUMANN HENRIKNÉL**  
Starčević ut 51.

**Révai Adolf Subotica, Sokolska ul. 2.**  
volt Gombkötő-utca, Kunetz ház. Telefon 551.

Ajánl minden mennyiségben elsőrendű hófehér **DARABOS MESZET**, szavatolt kőmentes **ÉPÍTŐ MESZET**, belgini portland **CEMENTET**, száraz, rostált **PÁSZNET**, pécs-szabolcsi kétszermosott **KOVÁCS SZENET**  
Leszállított árak 50 kg-tól kezdve házhoz szállítva

**„DAMA“  
FEHÉRNE MŰSZALON**



A legújabb szabású ingbugyik, hálógelk, kombinék, hozott vagy saját anyagból tűzsurra, ptypoenne! stb.

Tolstojeva (Ódor) ul. 21. sz. alatt



Valódi francia **LION NOIR CIPÓKRÉM**

Főraktár: **Kaufmann Hermann** bőrkereskedőnél Subotica, a helyiség volt „Narod“ kávéház helyén Nagy raktár mindennemű butor bőrökben

**Jég! Hűtőház ekszportra! Jég!**

Ertesítjük az ekszportöröket, hogy hűshűtésre és fogyasztásra teljesen berendezkeltünk és azt szakszerűen minimális árért eszközjük. Jég minden mennyiségben kapható és kívánatra házhoz is szállítható.

**Hamburger jéggyár Subotica**  
Telefon 566

**Tungsram-Western**

**RÁDIÓ**

a legtekéletesebb vevőkészülék

Gyári fölerakat:

a „VOLTA“ R. T.-nál  
Veliki-Bečkerek

**Üzletátalakítás miatt**

Az összes divatszínekben köpenyáryem már 130 dinár. Férfiöltöny mérték után készítve 700 dinártól. Ügyelj a címre!

**V. ČOVIĆ, Rudičeva ulica.**

Ügyelj a címre!

Csak rövid ideig

Csak rövid ideig

**WEITZENFELD és TÁRSA**

Alapítva: 1902. **Subotica** Tel. 190 és 192.  
Távirteleim: Kenderipar.  
Detaillislet: Városi héraldota.  
Engross és iradék: Wilsonova ulica 7.

**ZSAK ZSINEG PONYVA**

tűzőtő és kerti tömlők, hevederek, kárpitós kellékek, ponyva kölcson intézet, kender és manilla kéveköttő fonalak. — Leszállított árak.

**S. KREKUS**

Órda módosította szatort  
**RUDIČEVA UL. 4.**  
(gyámolóplac) szám alá  
helyezte át, ahol  
**pünkösdi**  
minden bevásárló egy  
értékes ajándék tárgyat kap

**Ford luxus kocsit**

nyerszalaj üzemmél  
keveset használt  
olcsón eladó  
**Földvári Béla**  
Staribečej

Magonta érkeznek egyszerű,  
izlése és legolgasabb  
**modellkalapok**  
**„ESZTERKA”**  
kalapüzletben

Aleksandrova ulica 9., amely  
látogatottságát szolid áre-  
nek köszönhető. 45%

**ÉRTESÍTÉS**

Értesitem a n. t. közönséget,  
hogy a Lika Biokop melletti  
börpincét átvettem  
és szívesebben fogom vezetni.  
Kaphatók a legfinomabb asztali  
borok kimérve

literenként 6 és 7 dinár

Nagyban árendesedni is lehet.  
Zagrebi export és import sörök  
angro árú kimérve.  
Szállítást is vállalok.  
**KOVACS** 2859

**Saját készítésű divatcipők**

legolgasabb bevásárlási forrás

**Róka**

divatcipészata

Subotica, Trinjaki trg 2.

1922

**Előnyomdát**

legújabb rajzokkal  
főszereplő

olcsón szállít

**Bleier Márk**

I. Jugosl. Előnyomda

Berendezési Gyára

— SENTA —

**Chamotte-tégla és Maxi**

Keramit-tégla és lapok

Gáz-, fűtő- és feresővel

Gyári raktár, gyári árak!

**Findorson Gustav I Drug**

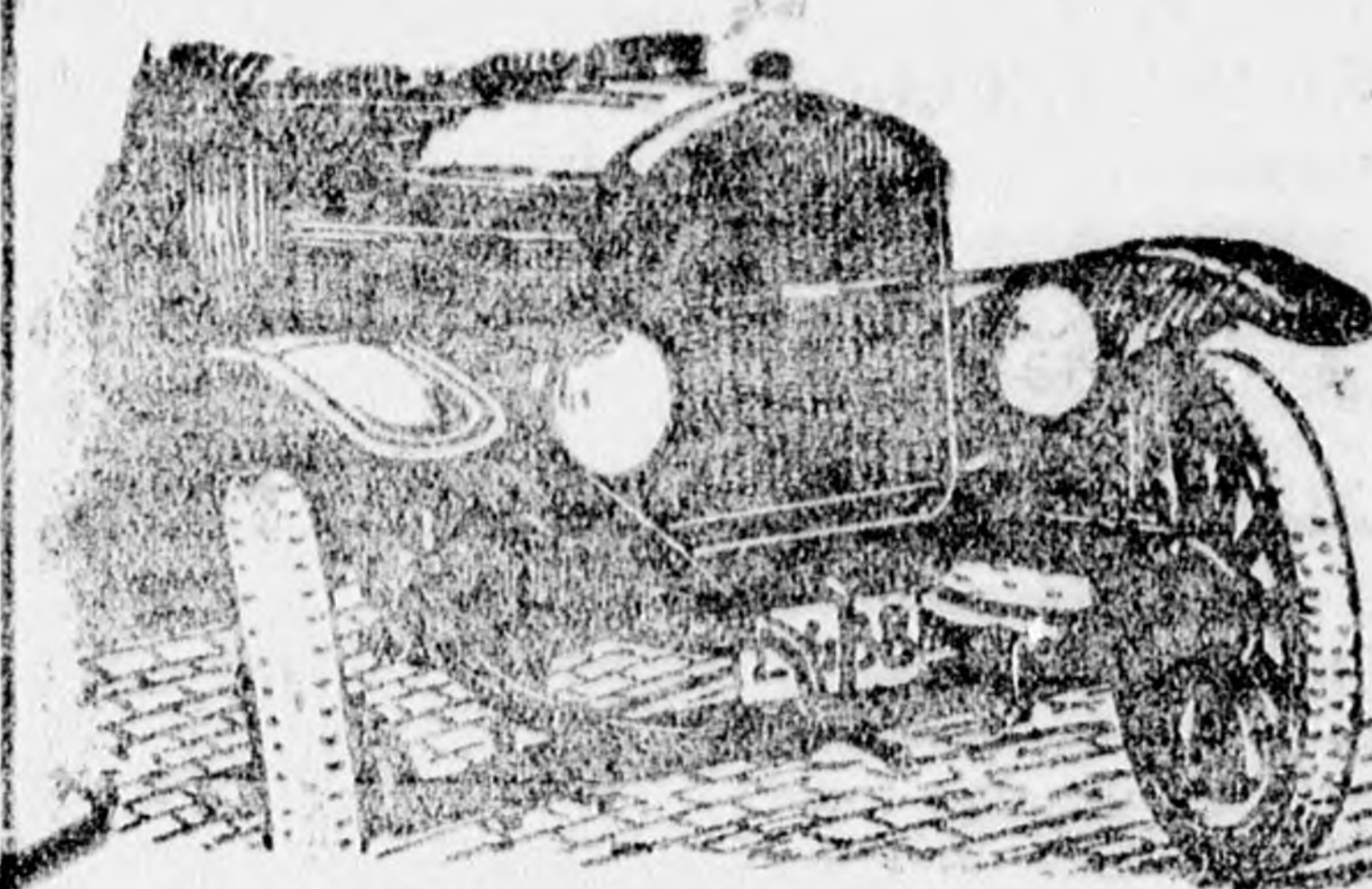
Novisad

Hotel Orient épület

Telefon 439.

1926

**Ford**  
THE UNIVERSAL CAR



**tulajdonosok figyelmébe!**

Ha idegeit, motorját, kocsiját kimélni akarja, úgy alakitassa át haladéktalanul autójának rugózását Szabadalom 4461. sz. alatt bejelentve.

**Polich és Varga cégnél**

Telefon 19. Kulán Telefon 19.

**Sörgyárosok és sörkereskedők figyelmébe!**

**KORONADUGÓT**

minden mennyiségben jutányosan szállít  
**RÉVAI ADOLF SUBOTICA**  
Sokolova ulica 3. Telefon 531.

**Hotel Tirreno**  
VIAREGGIO, ITALIA

modern komforttal berendezve, egész éven át nyitva. Hideg és meleg folyóvíz minden szobában. Magyar bécsi konyha. Magyar levelezés.

Kizárólagos vezérképviselő és állandó nagy raktár  
**Julius Abeles & Co. Markt-Triebendorf szövögyára**  
nemkülönbén  
**Franz M. Rhombert Dornbirn**  
az ismert kéknymógyár cikkeitől, amelyek

**FISCHGRUND A.-NÁL PANČEVO (BANAT)**

kaphatók, ahol a két gyár cikkeit eredeti gyártáson eladásra kerülnek. Szállítást ab gyár valutában, vagy ab pančevo raktárból dinárban. Kérjen mintákat és ajánlatokat.

Képviselő: Weinfeld Izsó cégnél Novisad, Jevrejska ul. 18.

**Rinso**



Ime az egyszerű Rinso-eljárás: Készítad el Rinso-t a burkolat utasítása szerint. Ártad benne a fehérneműt éjjelen át; reggel öblítsd ki és akard fel száradni ez az egész. Rinso elvégzi Ön helyett a mosás nehéz munkáját.

Minden kereskedésben és drogériában kapható. No. 315470

R. & HUDSON LTD. LIVERPOOL, ENGLAND.

**BAUER SÁNDOR**

STANIČNA UL. 3 BEOGRAD TELEFON 25-99

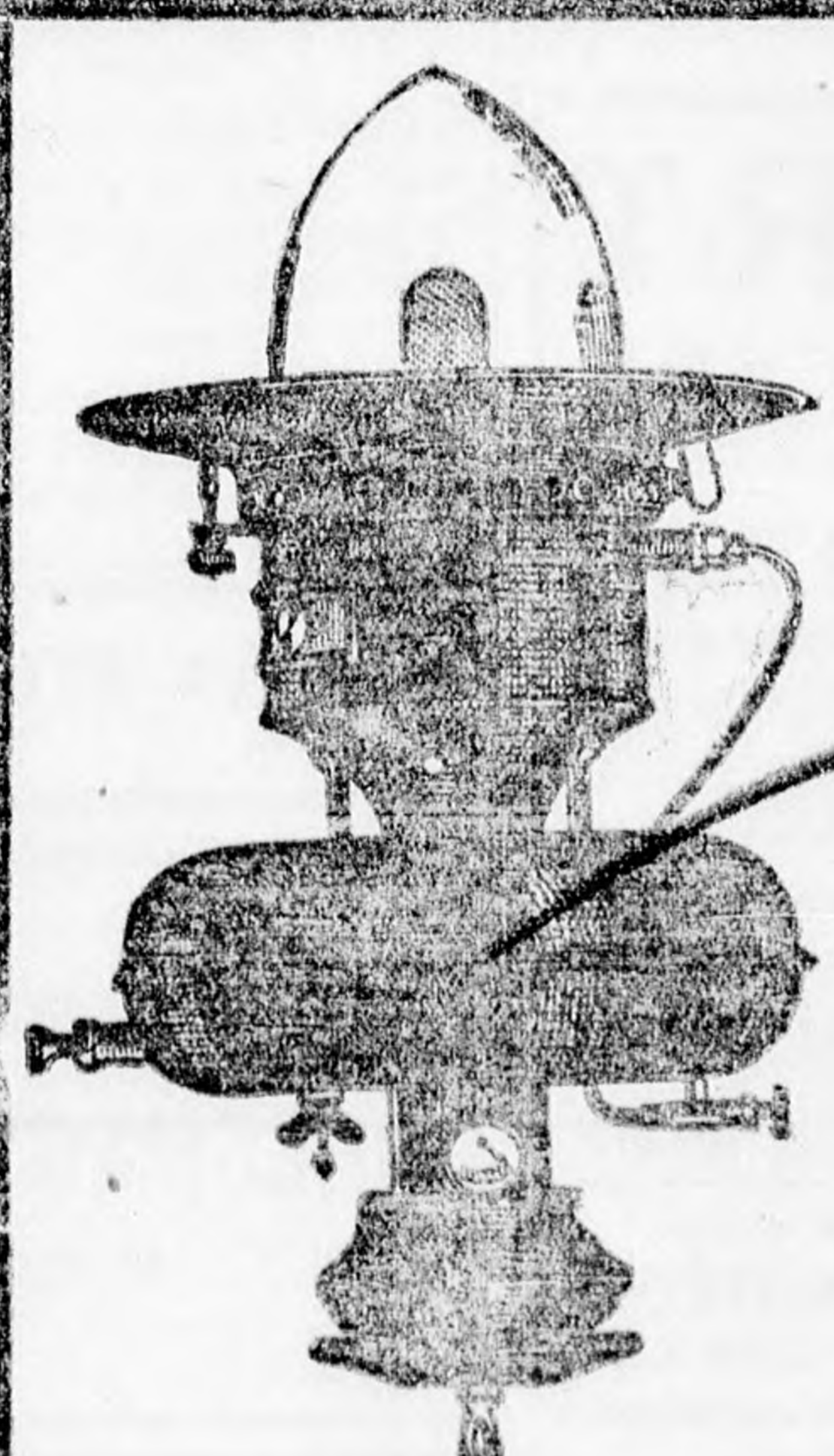
Ajánl állandóan raktárról:

TENGELYEK, CSAPÁGYAK, SZIJTÁRCSÁK stb.



Verseny nélküli árak!

vasgerendákat, U-vasakat betonvasat valamint mindenféle összekötő darabokat (Fitting) és forrész-karimákat (Flanszi) továbbá az összes sineket kisvasutakhoz épügy mint rendes vágányokhoz a hozzá tartozó kisvasuti anyagok és vagonettek Reszveitrok, szijtarcsák, csapágyak, tengelyek és az összes technikai cikkek Nagy szállítású raktár armaturákból



**„DEGEA”**

PETROLEUM TAKAREKLÁMPA HÁRSNYÁVAL

Függő, asztali- és kézilámpák.

Világhírű, mint a jelenkor legtekéletesebb lámpája. 150, 250, 400, 500 és 1000 gyertyafénytel. Rendkívül kis petróleumfogyasztás. Szagtalan. Kiválóan alkalmas helyiségek, lakások, udvarok stb. világítására. Kivánságra árjegyzékkel szolgálunk. 4226

„REKLAMA” A. D. Beograd, Kn. Mihajlova 11.

**KORZÓ MOZI**  
Május 12-16.  
Csütörtöktől—vasárnapig  
Jugoszláviában először!  
Pierre Benoit a legismertebb francia író. Az áruló c. híres regénye után készült csodás átiratokról

**ORLOV HERCEGNŐ**  
(Libanoni kastély urnője)  
Mindkét rész egyszerre lehet csodás bírdó, prazs. rendezés, Libanon varázsa, és szerelme, kétségkívül jellegzetes a különleges újításokat, melynek főszereplője a dal a természet, szerepe Svetislav Petrovics

**LIFKA MOZI**  
Május 12-16.  
Csütörtöktől—vasárnapig  
**Amikor egy kutya okosabb mint sok ember!**  
Ujdonság. melyet Suboticán még senki sem látott!  
**RIN-TIN-TIN SEGITSÉG**  
Egy farkaskutyának hihetetlen tehetségével megjárta a világ minden táját. A film a legújabb és legbravurálisabb felvonásban

**APRÓHIRDETÉSEK**  
Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk. Kérdezőkódokhoz válaszképpen melléklendő.

**FOGLALKOZÁS**  
Nyomtatássegédet, aki szerb és magyar nyelvben berfekt, keresek azonnali belépésre. Hajtunan Istvan nyomdaiuladonos B. Topola. 4107

Beteg melle apolónnek ajánlkozik jólelkű fiatal izraelita nő. Levelek írddóba bárkit elkísérne. — Levelek jölelkű jelölere a Bácsmegevei Napló novisadi hírközökhöz kéretnek. 4234

**VÉTEL-ELADÁS**  
Csak Rustätter-tele című-vasort vegyint megbizható kitűnő ízű erősítő szer vérszegényeknek, gyengékedőknek. 3047

Sötör, gépiakatos. 24 éves, bármilyen gyártmányú autóhoz mankózik állandó alkalmazásra. Cím a kiadóban. 4240

Nevelőnői állást keres tehetséges leány. Kiseb-nyek mellé, esetleg Novisadára és Szolombó is. Cím a kiadóban. 4249

Egyedülálló fiatal uriasz, szony házvezetőnői állást keres magános urnál. — Ajánlatokat jó háziasz-szony jellegű a Bácsmegevei Napló novisadi hírközökhöz kéretnek. 4235

Eladó ház minden eltozható árt. lakóterem, nagy telekkel, kerttel, 2 konyha, 3 szoba, műhely stb. melléképülettel, azonnal beköltöhető. Stipe Griča (Kannán) ul. 43. 4066

Üzves idősebb kereskedősegédet keresek minden szakmából, horvát, német és magyar nyelvet bír. Sándor Wehberger, Vukovcl. 4138

**Nea-Crem**  
legmegújthatóbb arc-és kézápoló  
KORONA GYÓGSZERTÁR VÁROSHÁZA SUBOTICA

**Tíz éves találkozó**  
Felhívjuk mindazon iskolatársainkat, akik Suboticán 1916-ban felső keresk. isk. B. osztályában érettségiztek, hogy a pünkösdi ünnepekkor megtartandó tíz éves találkozóson részt vehni szíveskedjenek.  
Mielőbbi jelentkezésért Fehér János Subotica, Zinaj Jovina ul. 35. kerünk. 4233

Zsiros és boros **HORDÓK**  
állandó raktárán **KISS LAJOS**  
ge terőre berendezett káderüzemében, Subotica, Mazuraviceva ul. 4276

Fiatal izraelita nő, ki jól főz, elvállalja kóser háztartás vezetését. Leveleket Húsztos jellegű alatt a Bácsmegevei Napló novisadi kiadóhivatala továbbít. 4233

**GINGOLD HALÜZLET SUBOTICA** Telefon 4-25 sz.  
**DUNAI HAL**  
**PONTY SÜLLŐ, HARCSA stb. MINDENNAP KAPHATÓ**  
**GINGOLD HALÜZLET SUBOTICA** Telefon 4-25 sz.

Kisebb urcsaládhoz szakácsnőnek ajánlkozik magányos nő is bizonyítványokkal. Cím Cara Lazar 32. 4277

Fiatal cukrászsegéd keresetkelt azonnali belépésre Pentz Károly cukrászdájában. Velikibeveserek Cara Dusana ul. 6. sz. 4237

Szerb—magyar csoportot keresek két nyelvék gimnazista gyermekek mellé. Cím a kiadóban. 4208

**BÉRMÁLÁSRA**  
Ékszereket és arat féláron vásárolhat  
Ádám ékszerésznel Suboticán 3877  
Rudiceva ul. 8. - Sugar-baz

Művészi kivitelű **papír tapéták**  
nagy választékban  
**Heumann Mórni**  
Karadjordjev trg 12.

Szerbül tudó vakornok felvételt. Nemtel is tudó előnyben. Pezsgőgyár Kraljevbrg. 4229

Telenc felvételt Wilhelm accumulat és villanyszerelőnél Pasiceva ul. 2. 4223

Szilgyártósegédet felvételtnek Falken cím szilgyártónál, Subotica, Cara Lazara ul. 15. 4248

**FELLENDÜL AZ ÜZLETE**  
ha csinos és izéses levélpapíron levelez!  
Hogy a kisiparosok és kiskereskedők számára is megkönnyítsük, hogy olcsón szép és tetszetős nyomtatványokhoz jussanak, előnyarákat szabunk meg kisiparosok és kiskereskedők számára.  
**Szállítunk**  
500 drb nagylevélpapírt, 500 finom borítékot összesen 180 dinárért  
és 1000 számlát 100 dinárért összesen 280 dinárért

Üzves felsőruha és le-hermenü varró, 40-50 dinár napidíjért házhoz atánkozik. Cím Bácsmegevei Napló novisadi kiadóhivatalában. 4236

**BUTORT LEFIZETÉSRE**  
SZÁLLITOTT ÁRAKON CSAKIS  
**ERDÉLYI ANTAL**  
BUTORÜZLETÉBEN VÁSÁROLHAT SUBOTICÁN, SUDAREVIČEVA 4.  
A régi zálogház helyén. — Klein Géza mellett 1106

Olcsóbb mint ha cégjelzés nélküli papíron levelez  
Olcsóbb mint ha papírszeletekre írja a számláit  
Minden nyomtatványt két vagy kívánatra három nyelven készítünk. — A szöveget mi lefordítjuk.  
Jó papír. — Izéses kivitel.  
Vidékre a megrendelés napján elküldjük a nyomtatványt.  
Szállítás utánvétel mellett.  
**MINERVA NYOMDA SUBOTICA**

Pálinkafőzők! Mi vidékünkbeli pálinkát nagyobb tételekben állandóan vásárolok. Andor Svare, Zentai ut 17. Subotica. 4025

**Dombor CIMEK**  
Fischer Erno  
GRAFIKAI MUNKÉZTETÉS  
SUBOTICA

Gyógyszertár elbőltözés miatt eladó. Felkötődni Kriszmann János ügyvédnél, Sombor. 3300

Teljes jókarban lévő 2 db üvegezett puld eladó Sugar Bélánál, Aleksandrov ul. 9. 4199

Gyermekkoszt. jó karban lévő vendék. Ajánlatokat Pallas Reklam, Subotica. 4230

Jókarban lévő 25 HP lokomobil, 30 HP Hart Parr traktor eladó. Papp András, Padina (Bánát). 4115

Prima rétszéna, préselve, 5 vagonnal eladó. Beuis Pülöp, Novi-Vrbas. 4216

Révai Lexikon, 12 kötet, eladó. Mirkov Milán, Velika-Kikinda. 4224

8 HP Marschal, fogakerekés, fiatal Haffner cséplővel, teljes felszereléssel eladó. Kiss Lajos St.-Moravica. 4225

Zongora, keveset használt, olcsón eladó. Cím a kiadóban. 4251

Akar ön olcsón és szípen ruházkodni? Akkor siessen és tekintse meg a most érkezett mertekutáni ruhát pótoló finom férfiföltöny és felöltöket. Elsőrangú és kidolgozás! Meglepo olcsón árusítatnak Eisler Izsónál Barátok temploma során. 4125

Helyi vállalat megtelezni központban lévő tágas, szép irodát. Felvilágosítás: Telefon 330. 4525

Pálinkafőzők! Mi vidékünkbeli pálinkát nagyobb tételekben állandóan vásárolok. Schwarz Andor, Senčanski put, Subotica. 4025

**NARODNI BIOSKOP**  
Május 12-13. Repriz.  
Szerda—csütörtök  
**Szereltem a felhőkarcalon**  
Vigjatek. Főszerepben közönség kedvű komikus **HAROLD LLOYD**  
Az előadások kezdete szerdan 5 és fél 9 órakor Csütörtökon 4, 6 és fél 9 órakor

**KÜLÖNFÉLE POMPADUR**  
kozmetikai szalon (Subotica, városkizépület, tej-piac) arcápolás, manikür, női fodrászat, hajfestés. Innetől 30 perc alatt. Minden időben ruholo-koncert. 1987

Különbejárati elegánsan butorizott szoba, két szék, egy személy részére kiadó. Cím: Szudarevič ul. 63. 4163

Különbejárati butorizott utcai szoba disztingált urj evén részére kiadó. Ugyanott két egymásbanyiló szobabörvosi rendezőnek vagy divatszalon részére is kiadó. Cím a kiadóban. 4159

Különbejárati szepen butorizott kétalkos utcai szoba azonnali kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 3360

Különbejárati butorizott szoba azonnaira kiadó. Oslobodjenja ulica 37. (Zentai ut). 4215

Utlevélek konzuli letamozását leolcsóbbra végzi 30 dinárért. »Nemzetközi Tudakozó Iroda» Subotica, Kralja Aleksandra 9. Beküldés posta útján. 4241

Közvetitünk: Adó- és vámügyekben, mindennemű engedélyk beszerzésénél, (trafik, vendéglő, jár-jog stb.) állampolgársági és itartózkodási engedélyk, nyugdíjrendezés, utlevél-vízum beszerzésénél az összes államokba. Leveleket és értekezni lehet az irodával bármely nyelven. Nemzetközi Tudakozó Iroda, Subotica, Kralja Aleksandra ul. 9. 4242

**Halál, halál — biztos halál!**  
Ha kívánja a svábbogarak, oroszogarak, bolhák, legyek, molylek és egyéb kártékony rovarok halálát, használja az egyedüli szer, a »SANITAS«-port, a hasonnevű drogéria találmányát, mely emberekre és háziállatokra ártalmatlan. Vidékre 8 csomagot utánvétellel küldünk, kevesebb mennyiségért a pénz előre beküldendő. Egy csomag 13 dinár, két vagy több csomag vételénél 12 dinár. Beogradban árusít a főraktár: »SANITAS« illatszertár, Terazija 13. 3851

**Ki akar érettségizni?**  
Összevont magánvizsgát tenni?  
Teljes anyagi felelősséggel előkészít a **BAROSS-GÁRDOS TANINTÉZET** BUDAPEST, RÁKÓCZI-UT 57/A. INTERNÁTUS.

REGGEL  
**BACSMEGYEI NAPLO**  
MINDEN ESEMÉNYRŐL HIRT AD  
DÉLBE  
**HIRLAP**

Figyelem! Nyugalmazott ezredes ad felvilágosításokat minden katonai ügyben: sorozás, aktív szolgálat idejének megszabásáról, katonai szolgálati idő megrövidítéséről és katonai szolgálat alól való felmentés akinek ehhez joga van. Nemzetközi Tudakozó Iroda Subotica, Kralja Aleksandra kilenc szám. 4243